

שיעורים בספרה"ק אור החיים הק'
מכ"ק מרן האדמו"ר שליט"א [313]

אמרי קודש מ"ק אדמו"ר שליט"א [311] דברות
קודש משנים עברו [34] הרה"צ ר' מנחם מנדל
גולד שליט"א אב"ד לובלין פרשת השבוע [1] מדור
הניגונים [7] הרה"ג ר' נח גולדברג משב"ק כ"ק
מרן אדמו"ר שליט"א - עובדות וסיפורי צדיקים
מתלמידי הבעש"ט [437] שיעורים בספר אור החיים
ואלשיך הקדוש - הרה"ג ר' אלימלך שטמר [434]
הרה"ג ר' יוסף חיים גרינולד - פרשת השבוע [435]
הרה"ג ר' יהודה אריה אשכנזי - הלכות [436]

אהל מועד

לדברי תורה וחסידות מרבתינו הקדושים מלעלוב

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שיחת קודש

הככר לאור ותיעשה המנורה מאליה שלא
לפי ערך עבודתך, כי בתחילה יש לו לאדם
לפתוח באתערותא דלתתא ביגיעה כפי
כוחותיו, ואחר כך יזכה וישיג לאתערותא
דלעילא יותר ממעשיו (יעיין שם בדברות קודש).

והנה גם במתן תורה מצינו לאותו ענין,
וכדאיאתא בגמ' (שבת פה, א) אמר רבי אלעזר
בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע,
יצתה בת קול ואמרה להן מי גילה לבני רז
זה, שמלאכי השרת משתמשין בו, דכתיב
(תהלים קג, ב) 'ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עושי
דברו לשמוע בקול דברו', ברישא עושי והדר
לשמוע.

ויעיין ברש"י שם שפירש, מוכנין לעשות
קודם שישמעו, ולא כדרך שאר עבדים
ששומעים תחילה את הדבר, לידע אם יכולין
לקבלן עליהם אם לאו.

ולכאורה סוף סוף איך קבלו עליהם לעשות
את כל המצוות מבלי לדעת מראש מה
העבודה הזאת, והאם יוכלו לעמוד בה, אך
לפי ד"ק של אדמו"ר האמורים יתבאר הדבר,
דישראל ידעו והבינו שהגיעה היא העיקר,
וברצון קבלו עליהם לעשות רצון ה' ולעבדו
עבודה תמה כפי יכולתם בלא לחקור על
העתידות והתוצאה, וה' ברחמיו יגמור
בעדם כרצוננו, ולכן קיבלו עליהם את התורה
ברצוננו.

ולפי כל האמור אפשר לבאר דברי המדרש
בפרשתנו, שבשעה שאמרו ישראל נעשה
ונשמע אמר הקב"ה ויקחו לי תרומה, היינו
בזמן שאמרו נעשה ונשמע, שקיבלו על
עצמם את היגיעה ברצון, הגם שאינם יודעים
אם יוכלו לקיימם ולא חקרו אחר התוצאה
וכדלעיל, 'מיד אמר הקב"ה ויקחו לי תרומה
למלאכת המשכן', היינו הגם שאינם ראוים
למלאכת המשכן, מכל מקום בכוח הרצון
שלהם זכאין ויכולים הם להביא למלאכת
המשכן ולהתעסק בו.

הדבר, כדכתיב 'מאת כל איש אשר ידבנו
לבו, ועל ידי מצוה זו תשאר ההתעוררות
באופן נצחי, עכתדה"ק.

ונראה עוד לבאר דברי המדרש באופן
אחר, ובהקדם אמרם ז"ל במדרש (שמות רבה
ג, ח), בשעה שאמר הקב"ה למשה על עסקי
המשכן, אמר לפניו רבונו של עולם יכולין
הם ישראל לעשותו, אמר לו הקב"ה אפילו
אחד מישראל יכול לעשותו, שנאמר (כה, ב)
מאת כל איש אשר ידבנו לבו. וכוננת דברי
המדרש שמושה שאל להשי"ת דלמא אין
ישראל בדרגה הראויה לעשיית המשכן.

וע"ז השיבו הקב"ה דאף על פי שאינם
ראויים מצד עצמם לעשות המשכן, אך בכח
הרצון אפשר לזכות לעסוק במלאכת המשכן,
וזהו מאמרו ית', אפילו אחד מישראל יכול
לעשותו - אם ירצה, וכדכתיב כל איש אשר
ידבנו לבו.

ובענין זה מצינו גם בדברות קדשו של מרן
אדמו"ר ז"ל זי"ע על הכתוב בפרשתן (כה, ב),
(א) 'ועשית מנורת זהב טהור מקשה תיעשה
המנורה, וברש"י, תיעשה המנורה מאליה,
לפי שהיה מתקשה בה, אמר לו הקב"ה
השלך את הככר לאור והיא נעשית מאליה.
וקשה אם כן דלבסוף השליך משה את הככר
לאור ולא עשה בעצמו את המנורה, מדוע
אם כן ציוהו השם יתברך בתחילה שיעשה
המנורה בכוחות עצמו.

וביאר כי ללמדנו הדבר בא, שבעבודת ה'
יתברך לא יסתכל האדם על התוצאה אם
ישיגנה אם לאו, רק צריך האדם לעמול
ולייגע עצמו כפי יכולתו והשגתו, וה' יגמור
בעדו לברך מעשה ידיו ולעשות פרי למעלה
ושוורש למטה, ולכן הגם דאינו רואה עדיין
פרי בעמלו לא ייפול ברוחו, דבודאי יבא זמן
וישיגנה בקל בסיעתא דשמיא.

ולכן בתחילה ציוהו השם יתברך שישתדל
ויעשה המנורה כפי יכלתו, ולאחר שעשה
משה רבינו ע"ה את שלו, והתקשה במעשה
המנורה, אמר לו השם יתברך השלך את

בית שמש תש"ע - ליל שבת קודש

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה וגו' (כה, ב).
ובמדרש בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע
אמר הקב"ה ויקחו לי תרומה, ע"כ.

וביאר כ"ק מרן אדמו"ר ז"ל זי"ע דברי
המדרש, על פי דברי הרמב"ן (בספר האמונה
והבטחון פרק יט) על הפסוק (שיר השירים ב, ז) אם
תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ
וכו', ופירוש 'עד שתחפץ' עד שתצא מן הכוח
אל הפועל, כלומר, לא תעירו עצמכם כו' אל
ההתעוררות האהבה, עד שיהיה שם הדבר
הראוי שיהיה התעוררות בזה על ידו, וזהו
עד שתחפץ, שתעשה חפץ על ידי הסיבה
ההיא, מלשון רז"ל (שבועות לה, ב) לאנקוטי
חפצא בידיה, כלומר כלי, והרבה כמו זה
בלשון גמרא, ע"כ.

והיינו שכאשר מגיע לאדם איזה התעוררות
של יראה ואהבה להבורא ברוך הוא, תיכף
ומיד יראה לעשות לה כלי, לקיים מיד
איזה מצוה, וכגון שייתן צדקה או ישב
תיכף ללמוד וכדומה, כי ידוע שהתעוררות
הבאה אל האדם בפתע פתאום ללא עשיית
ההכנה הראויה אליה, הוא אור הנשפע עליו
מלמעלה באתערותא דלעילא, ונקרא בחינת
נשמה, ואם לא יעשה האדם פעולה לקיימה
ולהלבישה בגוף בכדי שיהיה לה חיזוק
ובסיס אזי לא תחזיק זו האהבה, ואדרבה
יש לחוש ח"ו, שלא יהיה מוטה זאת האהבה
כידוע למביני מדע, ולזה צריך האדם לעשות
תיכף פעולת מצוה שעל ידה תשכון ותאיר
אצלו אותה ההשראה וההתעוררות.

ולפי"ז ביאר להמדרש, דבשעה שאמרו
ישראל נעשה ונשמע היתה להם התעוררות
גדולה לעבודתו יתברך, והיו בדרגא עליונה,
ולכן ציותה להם ה' מיד ויקחו לי תרומה,
כדי להלביש את ההארה והתעוררות שהיו
לישראל בעת ההיא, בחפצא של מצוה,
שתיקבע בלבם זאת ההארה וזאת הדרגא
לעד. והענין שנתן להם מצוה זו דייקא כיון
שאינה כרוכה בהכנה, אלא בנדבת הלב תלוי

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה, ח). זקני אדמו"ר ז"ל זי"ע דיבר בקדשו דהנה אמרו חז"ל (הובא באלשיך הק' שמות לא, יג) 'בתוכו' לא נאמר אלא 'בתוכם', בתוך כל אחד ואחד, ע"כ. והקשה אם כן למה לא נכתב להדיא ושכנתי בתוך כל אחד ואחד, (דלפום ריהטא תיבת 'בתוכם' מורה על כולם יחד ולא על כל אחד ואחד מהכלל).

וביאר, דהאפשרות לאיש הישראלי לזכך עצמו ולזכות להשראת השכינה הוא רק על ידי התחברות עם הכלל, באסיפת חברים, ולכן נאמר 'בתוכם' דזה כולל הן את כל אחד ואחד והן את כולם יחד, דרק על ידי ההתחברות של היחיד עם הכלל יכול להתקיים ושכנתי בתוך כל אחד ואחד, עכתדה"ק.

וכן באלשיך הק' גם הוזכר ענין האחדות.

והנה לעיל בפרשת משפטים כתיב (כד, ג-ז) ויבא משה ויספר לעם את כל דברי ה' ואת כל המשפטים ויען כל העם קול אחד ויאמר כל הדברים אשר דבר ה' נעשה, ויכתוב משה את כל דברי ה' וישכם בבקר ויבן מזבח תחת ההר ושתיים עשרה מצבה לשנים עשר שבטי ישראל וגו', ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע.

ודקדק הרה"ק רבי ישכר דב מבעלזא זי"ע"א, דמתחילה הלא אמרו רק נעשה דהיינו רק אחר שנשמע את ה'דברים אשר דיבר ה' נעשנו, ולמה זה הדרי בהו מיד ואמרו נעשה ונשמע המורה על עשיה הקודמת לשמיעה כדרשת חז"ל (שבת פח, א). וביאר הענין, דהנה במכילתא (יתרו פר' בחדש פ"ג) איתא פלוגתא דרבי יהודה ורבנן בהמצבה שבנה משה תחת ההר אחר קבלת התורה לשנים עשרה שבטי ישראל (שמות כד, ד), דאליבא דר"י היה לכל שבט מצבה אחת, ואליבא דרבנן לכל שבט ושבת היו שתיים עשרה מצבה, והרמז בזה ע"ד העבודה דאליבא דרבנן כל שבט נכלל ונתאחד בקדושת כל ה"ב שבטים. ובזה מבוארים הפסוקים דלעיל, דאכן תחילה לא היו בדרגא גבוהה כל כך ואמרו רק 'כל הדברים אשר דיבר ה' נעשה', דהיינו שנקיים רק כפי יכולתנו, אבל לאחר שבנה משה מזבח תחת ההר והיה לכל שבט ושבת י"ב מצבות שהוא רמז לאחדות כללות ישראל, אזי הבינו שע"י קדושת כללות ישראל יוכלו לקיים אפילו מה שאי אפשר לקיים בפועל ממש, ולזה הקדימו נעשה לנשמע, עכת"ד.

וענין זה מבואר בקדמונים (עיין אור החיים הק' שמות לט, לב), דאף שבגבולות חלק הקב"ה בעולמו (במ"ר יח, ז) דלוי אינו יכול להיות כהן, וכהן אינו יכול להיות לוי, וכמו כן המלכות שייכת רק לבית דוד, אמנם כל זה הוא רק בפועל ממש, אבל אם כולל עצמו בקדושת כלל ישראל אזי כיון שבכללות ישראל מתקיימים כל המצוות, יש לכל אחד שייכות עם כל הקדושות, ונחשב כאילו קיימו כולם כל התורה כולה, ולכן עלו במדרגה ואמרו לבסוף נעשה ונשמע, והיינו מה שמתקיים על ידי כללות ישראל.

בשמחה 'מיד' אמר הקב"ה למשה 'ויקחו לי תרומה', דאכן טעם גדול היה לו ית' להזדרז בציווי זה, כדי שימהרו ישראל ליטול את ההתעוררות שזכו לה בקבלת התורה וקבלת עול מלכות שמים ולהכניסה ב'חפצא של מצוה' למען תעמוד לנצח נצחים.

עוד נראה לכאור דברי התנדב"א באופן אחר, דהנה במדרש (רבא, בריש פרשת תרומה) איתא על פסוק זה, ויקחו לי תרומה - הדא הוא דכתיב כי לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזובו, אל תעזבו את המקח שנתתי לכם וכו'. ויש להבין מהו שקישר התנדב"א בין 'נעשה ונשמע' ל'ויקחו לי תרומה', וכן מהו שסמך המדרש הפסוק 'כי לקח טוב' דקאי על התורה הק' לפסוק זה המדבר על עשיית המשכן.

והנראה לפרש דהנה איתא בשל"ה הק' (פר' תרומה, אות יא) דע"י שישאל התנדבו לבניית המשכן זכו להיעשות שותפים להקב"ה, וז"ל 'בפרשה זו מיידי מעניין נדבת הלב במעלת נתינת הצדקה ולכל דבר שבקדושה ואז הוא משותף להקדוש ברוך במעשה בראשית, כי ברא את העולם בנדבה, אין לו צורך בעולמו אלא בראו בנדבתו הטוב, ומי שהתנדב בלב טוב יהיה הקב"ה משותף עמו, עכ"ל.

והנה כאשר עלה משה למרום לקבל את התורה טענו כנגדו המלאכים (שבת, פח, ב) 'תנה הודך על השמים', וביארו המפרשים שטענתם הייתה מחמת דינא ד'בר מצרא', דכיון שהמלאכים עומדים אצל הקב"ה שהתורה הק' אצלו, א"כ יש להם זכות קדימה לקבל את התורה בהיותם שכנים וסמוכים אליה, יותר מישראל שנמצאים בעולם הזה. אמנם כבר מבואר בגמ' (ב"מ, קח, ב) שאם המוכר רוצה למכור הקרקע לשותף שלו אז אין לשכנו טענת בר מצרא, ובזה יתבאר העניין דבשעה שאמרו ישראל 'נעשה ונשמע' ורצו לקבל את התורה מיד אמר הקב"ה למשה 'ויקחו לי תרומה' כדאיתא בתנא דבי אליהו, ובזה נתן לו עצה טובה להשיב למלאכים, דעל ידי שיתנדבו למשכן יהיו שותפים להשי"ת כדברי השל"ה הק' הנ"ל, ובזה תפקע טענת בר מצרא.

והנה איתא במדרש (נצבים, פר' ח, ל) שאמר הקב"ה לישראל "שמא תאמרו לרעתכם נתתי לכם את התורה, לא נתתי לכם את התורה אלא לטובתכם, שמלאכי השרת נתאו לה ונעלמה מהן" ע"כ, והיינו דהא שהמלאכים נתאו לקבל את התורה והיה צורך להוציאה מידם בעצה ותחבולה, זאת היא ההוכחה ש'לטובתכם נתתי לכם את התורה', שזכו ישראל במקח טוב שהיו עליו קופצים הרבה. ולפי זה יבואר היטב הא דסמך המדרש בפרשתן את הכתוב 'כי לקח טוב נתתי לכם' דקאי על התורה הקדושה ל'ויקחו לי תרומה', כי מהאי קרא ד'ויקחו לי תרומה' שנאמר לישראל כעצה טובה לבטל בכוחו את טענת בר מצרא דהמלאכים ע"י שיהפכו ישראל לשותפים להקב"ה, מכאן שמעינן איזה מקח טוב נתן הקב"ה לישראל בהעניקו להם את התורה, שהרי מלאכי השרת נתאו

ועל פי דברי קדשם אפשר לכאור דברי המדרש (תנא דבי אליהו רבה פי"ז) 'בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע אמר הקב"ה ויקחו לי תרומה', דלכאורה יש להבין השייכות והקשר בין אמרם נעשה ונשמע, למה שאמר השם יתברך ויקחו לי תרומה, ועל פי הנ"ל יבואר, דכשאמרו ישראל נעשה ונשמע, התאחדו כולם ונכללו כל אחד בכללות ישראל, וכדברי הרה"ק מבעלזא, ועל ידי כן יכלו כל אחד לקיים מצות הבאת התרומה למלאכת המשכן, ששם השראת השכינה שנאמר ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם - בתוך כל אחד ואחד וכדו"ל, שלזה אפשר לבא ע"י התכללות והתאחדות הכלל ישראל, וכד"ק של זקני אדמו"ר ז"ל.

כ"ל שב"ק תרומה, השפ"ב

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה וגו' (כה, ב). בתנא דבי אליהו (פ"ק יז, אות יח) כיון שקיבלו ישראל עול מלכות שמים בשמחה ואמרו כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע מיד אמר הקב"ה למשה שיאמר לישראל שיעשו לו משכן שנאמר דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה וגו' מאת כל איש אשר ידבנו לבו וגו' ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ע"כ. יש לדקדק מהו הלשון 'מיד אמר הקב"ה למשה', למה הזדרז לצוותו תיכף ומיד על הקמת המשכן. והנראה לפרש על פי מה שאמר כ"ק אדמו"ר זי"ע על המדרש 'בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע, אמר הקב"ה ויקחו לי תרומה', ע"כ.

וביאר על פי דברי הרמב"ן ז"ל על הכתוב (שיר השירים ב, ז) אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ, שפעמים מאירים לאדם מן השמים ויש לו התעוררות גדולה והארה בעבודת השי"ת, וכעבור זמן מה חולפת לה אותה הארה ואין רשומה ניכר.

ומהי הדרך לשמר אותה הארה לאורך ימים, העצה היא שמיד כאשר מתעוררת באדם ההשתוקקות אליו ית' ימהר ויכניסנה לתוך 'חפצא של מצוה', היינו שיקיים מיד איזה מצוה בפועל מתוך רגשי והתעוררות לבבו, ואזי יהיה קיום נצחי לאותה התעוררות. וזהו שאמר הכתוב 'אם תעירו ואם תעוררו את האהבה', כאשר באה לכם התעוררות מן השמים, העצה היא 'עד שתחפץ' להכניסה בחפצא של מצוה.

ובזה יבוארו דברי המדרש דבשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע היתה להם התעוררות גדולה לעבדו ית' והיו בדרגה עליונה, מיד נתן להם הקב"ה מצות 'ויקחו לי תרומה', להליבש את ההארה וההתעוררות שהיו לישראל בעת ההיא, בחפצא של מצוה.

ומדויק שפיר שנתן להם הקב"ה דווקא מצוה זו שאינה כרוכה בהכנה, אלא כדכתיב 'מאת כל איש אשר ידבנו לבו' - מצוה התלויה בנדבת והשתוקקות הלב דייקא, כדי שיוכל כל יהודי להכניס ולהשקיע בה את הארת הלב שזכה לה ולשמרה לתמיד, עכדה"ק.

והנה לפי דברי קדשו יבוארו דברי התנדב"א, דכיון שקיבלו עליהם בני"ע עול מלכות שמים

לה ועשו כל מצדקי להשאירה בידיהם, ורק ע"י שהקימו את המשכן ונעשו שותפים להקב"ה זכו ישראל במקח טוב זה.

עוד נראה לפרש דברי התנא דבי אליהו והמדרש באופן אחר, עפ"ד ק"כ מרן אמו"ר ז"ע עה"פ דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה וגו', (שמות כה, ב). דהנה מובא בשם המכילתא שבכל מקום שנאמר 'לי' הכוונה שזה צריך להיות בתמידות, ולכאורה קשה איך שייך המצוה של 'ויקחו לי תרומה' גם בזמנינו שאין בית המקדש קיים.

ואמר ליישב על פי מאמרם ז"ל 'כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם' (מנחות קי). וא"כ נמצא שיכולים לקיים המצוה תמיד גם בזמן שאין ביהמ"ק קיים, על ידי שעוסקים ולומדים בתורה את עשיית המשכן, עכ"ל.

והנה ראיתי ב'בית הלוי' (פר' משפטים) עה"פ 'ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע', ובמסכת שבת (דף פ"ח) דרש ר' סימאי בשעה שהקדימו ישראל נעשה ונשמע ירדו ס' ריבוא של מלאכי השרת וקשרו לכל אחד מ'ישראל שני כתרין אחד נגד נעשה ואחד כנגד נשמע.

ויש להבין אומרו 'בשעה שהקדימו' ולא אמר בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע ומוכח דר"ק ע"י ההקדמה זכו להני שני כתרין, ומבאר העניין דהנה בזה"ק איתא ד'נעשה' קאי על עשיית המצוות ו'נשמע' קאי על לימוד ועסק התורה.

והנה בלימוד התורה יש שני חלקים, האחד הוא לימוד כדי לדעת את המצוה אשר יעשו, את האסור והמותר, דאם לא ילמד היאך יקיים, ולא עם הארץ חסיד, ולימוד כזה שייך גם אצל הנשים שאינן מחויבות ללימוד התורה, דמ"מ מחויבות ללימוד ולדעת המצוות הנוהגות בהן. אך יש עוד דרגה של לימוד

תורה השייכת רק לאנשים, והוא לימוד תורה לשם לימוד, לא רק כ'הכשר מצוה' ומבוא לדעת על ידו את המצוות אלא כתכלית בפני עצמו, לעסוק בתורת ה' שהיא מצוות עשה בפני עצמה.

והנה אם היו ישראל אומרים 'נשמע ונעשה', אז לא היה במשמעות קבלתם רק עול מצוות בלבד, אלא שמוכרחים ללימוד כדי לדעת מה לעשות, ובאופן זה היה ה'נשמע', לימוד התורה, מתקבל אצלם רק כהכשר מצוה ואמצעי להגיע לחלק ה'נעשה', אך למעשה הייתה זו רק קבלה אחת - לעשות.

ומשום הכי אמרו קודם 'נעשה', והרי מובן מאליו שכדי לעשות מצוות מוכרחין ללימוד מקודם, ועל כן כבר באמרו 'נעשה' כללו בזה את חלק הלימוד שמביא לידי מעשה, ואחר כך אמרו 'נשמע', היינו ש'נשמע' הוא תכלית בפני עצמו, גם לאחר שכבר למדו ויודעים כיצד להתנהג, ובזה קיבלו על עצמם קבלה שניה, ללימוד תורה לשם לימוד, גם כשאינו נוגע ונצרך למעשה.

ונמצא שע"י שהקדימו נעשה ונשמע, בזה גילו דעתם שמקבלים על עצמם ב' קבלות נפרדות, עול מצוות ועול תורה, וזהו שאמרו חז"ל 'בשעה שהקדימו' והו"ו ב' קבלות עול מצוות ועול תורה, אז דייקא באו מלאכי השרת וקשרו לכל אחד מ'ישראל ב' כתרין א' כנגד נעשה וא' כנגד נשמע, כנגד ב' הקבלות שקיבלו עליהם, עכ"ל ה'בית הלוי'.

ובזה יובנו היטב דברי התנב"א דכיון שאמרו ישראל 'נעשה ונשמע' מיד אמר להם הקב"ה 'ויקחו לי תרומה', לי היינו בתמידות ולדורות, כי רק לאחר שגילו דעתם שנכוונים הם לקבל ע"ע גם האי פלגא דלימוד התורה לשם לימוד, אף כשאין הלימוד מביא לידי מעשה, רק

אז היה יכול לומר להם 'ויקחו לי תרומה - לדורות', שע"י לימוד התורה יוכלו לקיים את מצוות הקמת המשכן בתמידות, גם בזמן שאין בית המקדש קיים ולא שייך לקיימה בפועל. ותו יתבאר היטב דברי המדרש 'ויקחו לי תרומה הה"ד כי לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזובו', כי על ידי המקח הטוב שעשו ישראל, שקבלו על עצמם ללימוד את התורה הקדושה כתכלית ומצוה בפני עצמה, זכו שיוכלו לקיים 'ויקחו לי תרומה' בתמידות, בכל דור ודור.

סעודה ג' תרומה תשפ"ב

ויקחו לי תרומה וגו'. וברש"י, לי - לשמי. איתא מהרה"ק ר' אברהם דוד מבוטשאטש ז"ע (בספר 'בש השדה') דהנה 'תרומה' בגימטריא תרנ"א, ו'רפא שלם' הוא ג"כ בגימט' תרנ"א, ובזה ביאר דברי רש"י 'ויקחו לי - לשמי', דכאשר תתנו צדקה תהיה כוונתכם בלתי לה' לבדו, לי לשמי - לשם הוי"ה ב"ה, ואזי יתוסף על ה'תרומה' שם הוי"ה, וכן על תיבת 'רפא' נוסף ו'-ה', ועל 'שלם' נוסף ו'-ה', ויצמח מזה 'רפואה שלימה' לכל חולי ישראל.

וכן ראיתי עובדא שפ"א בערש"ק פר' תרומה הגיע אל הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב ז"ע יהודי וביקש ברכה לרפואה שלימה, ואמר לו הרה"ק שאינו רואה לו רפואה שלימה עכשיו אך שיבוא אליו בשוה"ט בליל שבת קודש ואז יראה שמה ימצא לו רפואה.

בליל ש"ק בא אותו יהודי ואמר לו הרה"ק כי ב"ה יש לו רפואה בשבילו, ואמר לו את המאמר הנ"ל עה"פ 'ויקחו לי תרומה', דכאשר מוסיפים שם הוי"ה על התרומה, אז נעשה רפואה שלימה, וציוה לו שייתן כ"ו מטבעות לצדקה (כמנין שם הוי"ה) ויתרפא.

כוס תנחומין

לידינו הנכבד, האי גברא יקרא, איש חי ורב פעלים, צהלתו תמיד על פניו, נעים הליכות ורב תבונות, מאיר פניו לכל אדם, מרביץ תורה לעדרים, יראת ה' אוצרו, מחשובי ליומדי ומתפללי ביהמ"ד הגדול

הרה"ח ר' אלחנן פלדינגר שליט"א וראב"ו הרה"ח המפואר ר' מאיר שליט"א וכל המשפחה הרוממה על פטירת אמו אשתו החשובה, אשר וכתה לשיבה טובה ולשם טוב, וראת ה' היא תתהלל כפה פרשה לעני וידיה שלחה לאבינו, וכתה לדורות ישרים מברכים

מרת שרה ע"ה

המקום יחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים בהמשך דרכי הברוכים תמצאו נוחם

ברכת מולא טוב חמה ולקבית

נדבת ידינו הנכבד, מחשובי אנ"ש והרה"ו ישר דוב בעריש מרדכי רוטמן שליט"א ולאביו ידינו הנכבד

האון חסדוני יצחק דוד שליט"א פאר עזרתו

לרגל שמחת נישואי בתו הכלה החשובה תחיל עב"ג החתן המופלג בתור"ש עדין לגדולות כלי המעלות והמידות

הנח"ח שניאור זלמן הכהן גוטשטיין ה"ח יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו ומכל יצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת החתונה ביום חמישי באולמי אינזליכט בנות ירושלים לילדי ומכרי אשמה לראותכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מולא טובא וגדיא יאה

ברגשי כבוד ויקר נשגו בזה מלא הנא ברכות מאלפות ומרובבות קדם

הרה"ו רבי דוד בעק שליט"א נכד כ"ק מוקדמו"ר רבי אברהם שלמה מלמד זצוק"ל

חתן גאב"ד ביליץ שליט"א לרגל שמחת נישואי בנו נכדו החתן המופלג בתור"ש עדין לגדולות כלי המעלות והמידות

הרב אלימלך עב"ג הכלה החשובה תחיל

בת הרה"ו נתן רובין שליט"א בן הרה"ו יחושע יחיאל שליט"א אבד"ק טאמאשוב

יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו ומכל יצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת האופרוף בבית המדרש ביליץ בב"ב שמחת החתונה ביום ראשון באולם היכלי מלכות בבני ברק לילדי ומכרי אשמה לראותכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

לעילוי נשמת

הרה"ח המפואר

אלטר אברהם זצ"ל

בן הרה"ח ר' חיים יצחק

שוורץ זצ"ל

איש אמונם של רבנו"ק זיע"א - מוהל נלב"ע ט' אדר תש"ע ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בנו הנכבד והנעלה מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפואר ר' אלימלך שליט"א

ונכדו הר"ר אהרן שליט"א

משה איש האלוקים

שיחות ואמרות קודש מרבוה"ק במעלות ובשבחי העניו מכל האדם אשר על פני האדמה, איש האלוקים, אשר לא קם עוד נביא בישראל כמותו, משה רבינו רעיא מהימנא קדישא, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, לרגל יומא דהילולא קדישא ז' אדר

ענוותנותו "האמנם כה גדלה החטוּטרת שבגבי, שהכל באו לראותה".

וכן יש לומר הכא, דבאמת ישראל הביטו אחריו לשבח אשרי ילוד אשה וכו', אבל משה רבינו ע"ה ברוב ענוותנותו חשב כי הכל מביטין אחריו שלא לשבח, כמעשה מהגרעק"א, ושני הפירושים אמת.

(כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע, תשנ"ד)

למה ביקש שיירדו חיים שאולה

לפני שנים רבות סיפר לי כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע"א בעת ה"שבת אחים" בליל שבת קודש בבית מדרשו "בית דוד" בירושלים, שהגה"ח רבי ראובן מרגליות זצ"ל בעל מחבר ספר "מרגליות חיים" (ועוד ספרים רבים) השתתף פעם בז' שבת בשולחנו הטהור של אביו כ"ק מרן אדמו"ר ה"ברכת משה" ז"ע"א בתל אביב בעת שולחנו הטהור לרגל הילולת זקינו רביה"ק רבי דוד מלעלוב ז"ע"א.

במהלך השה"ט נסובה שיחתו של רבינו ה"ברכת משה" אודות הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא ז"ע"א, וסיפר רבי ראובן הנ"ל לפני רבינו ה"ברכת משה" שבימי בחורו זכה להסתופף בצל קדשו של המהרי"ד על שבת קודש פרשת קורח ושמע כיצד אומר המהרי"ד "תורה" על הפסוק "וירדו הם חיים שאולה", והקשה המהרי"ד, מדוע אותו רעיא מהימנא משה רבינו - ממהיגה וגואלה של כלל ישראל בחר בעונש גדול כזה של "ירדו חיים שאולה".

וביאר המהרי"ד, שלכן בחר משה רבינו דווקא בעונש כזה כי ידע שיהודי בכל זמן ובאיזה מצב שיהיה רק בכל זאת כל עוד שהוא חי יש לו בכל העת תקוה ובידו לעשות תשובה בכל רגע, אבל בו ברגע שמת ונפטר מן העולם כי אז אין בידו שום אפשרות לעשות תשובה, והיות שברצונו ולכן משה רבינו היה שישבו בני קורח בתשובה ולכן אילו היה בוחר להם עונש מיתה כי אז יסתגרו בפניהם דרכי התשובה, ולכן בחר להם עונש כזה שאפילו לכשירדו שאולה ישארו בחיים כדי שיוכלו לשוב בתשובה שלימה.

וסיפר רבי ראובן הנ"ל, שבעת שאמר הרה"ק מבעלזא שאילו היהודי מת כי אז אין בידו לעשות תשובה אמר את הלשון "איז פארפאלן", ואמר זאת בקול, והכה כף על כף בהתעוררות גדולה באמרו זאת.

והפסיר רבי ראובן, שכל ימיו מונח לו בזכרונו הקול וההכאה כף על כף של הרה"ק מבעלזא באומרו "איז פארפאלן" בהתעוררות גדולה.

(הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א, מרשימות הרה"ח ר' אהרן גלבסטיין שליט"א)

לכן בחר השי"ת במשה רבינו

שנה אחת בז' שבת בעיירה לעלוב לאחר אמירת 'לחיים' נענה כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע"א:

אצל משה רבינו ע"ה מצינו שהיה רועה צאן ושה אחד ברח והיה משה רבינו מהלך אחריו להחזירו לעדרו, וכשפגשו מצאו עומד ליד בריכת מים ושונה להרוות את צמאן, אמר לו משה רבינו

בעלי התנויות לפני העיר כי מהיום יירדו לשלם כסף מלא עבור צרכי שבת, החלוקה השבועית פסקה, ומיד קמה קול שוועת העניים בעיר, ואז נתברר להפתעת כולם שמי שעמד מאחורי החלוקה השבועית כל השנים היה לייביש ראצער, העשיר שהכול חשבוהו לקמצן מופלג, ועתה שנפטר לבית עולמו אין מי שישלם עוד את החלוקה.

ונענה רביה"ק הרדצ"ש "מקנא אני בליביש ראצער, שכן הוא חי את כל חייו בביזיון, הוא נפטר לעולמו בביזיון, ואפילו לאחר זיבולא בתרייתא, על מצבתו נחרט הכינוי המבוזה לייביש ראצער".

(ופעם כשסיפר זאת, התבטא רבינו ה"ברכת משה" שאכן גם זקנו רביה"ק הרדצ"ש, בענוותנותו, לא הרשה לקרוא לו בחייו בתואר אדמו"ר מלעלוב וכדו', וגם לאחר הסתלקותו לא הסכים שיכתבו על מצבתו שום תואר אלא רק את שמו בלבד).

ולפי זה פירש רביה"ק ה"ברכת משה" ז"ע"א את הפסוק "ולא ידע איש את קבורתו", משה רבינו ברוב ענוותנותו עשה חשבון שאם יידעו את מקום קבורתו אזי בוודאי יעמידו מצבה על קברו, ואיזה תואר יכתבו על המצבה, 'משה רעיא מהימנא'? זאת לא רצה בשום אופן, לכן ביקש מהקדוש ברוך הוא שלא יידע איש את קבורתו ועל ידי כך יישאר בענוותנותו גם אחר פטירתו.

משה איש האלוקים

מוסיף על כך הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א:

באחת השנים בשה"ט ז' אדר סיפר כ"ק מרן אדמו"ר ה"ברכת משה" ז"ע"א את המעשה הנ"ל על רבי לייביש ראצער, ופירש לפי זה את הפסוק (דברים לג, א) "וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלוקים את בני ישראל לפני מותו".

דהנה לכאורה היה צריך לכתוב 'איש האלוקים משה', כנהוג להקדים התואר לפני השם, אך העניין הוא שהקב"ה ידע שמשה רבינו בענוותנותו לא ירצה שיכתבו עליו שום תואר, לכן אמר לו לכתוב קודם את שמו 'משה' בפשטות, בלי שום הקדמות ותארים, ורק לאחר מכן התואר.

גודל ענוותנותו של משה

והביטו אחרי משה עד בואו האהלה (שמות לג, ח). ובגמ' (קידושין לג): פליגי בה רב אמי ור' יצחק נפחא, חד אמר לגנאי (וברש"י שם, שהיו אומרים ראו כמה עבים שוקיו, כמה צאורו שמו, הכל משלנו), וחד אמר לשבח. וכן ברש"י הכא פירש לשבח אשרי ילוד אשה שכן מובטח שהשכינה תכנס אחריו לפתח אהלו, ובתרגום יונתן בן עוזיאל פי' אסתכלין בעינא בישא אחורי משה.

ולכאורה צריך ביאור, איך דרשוהו שלא לשבח. והנראה לומר דמר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי, על פי מעשה הידוע מהגאון רבי עקיבא איגור ז"ע"א, שהגיע לאיזה מקום ביחד עם בנו הגאון רבי שלמה איגור זצ"ל, וקבלו את פניו קהל גדול מאד, בראות הגרעק"א את הקהל הגדול שנתאסף סביבו פנה אל בנו ואמר לו ברוב

מדי שנה ביום ז' אדר היה כ"ק מרן אדמו"ר ה"ברכת משה" ז"ע"א עורך את שולחנו הטהור לרגל יומא דהילולא של משה רבינו ע"ה, והיה מדליק נרות לכבוד נשמתו, כנהוג בימי הילולא של צדיקים, ובשיחות קדשו בשולחן זה היה מפליג על שגב קצות דרכיו של משה איש האלוקים.

מפי הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א שמענו כי הרה"ק ר' אהרן מבעלזא ז"ע"א היה נוהג לאחל מדי שנה בז' אדר ב'לחיים' לכבוד הילולת משה רבינו: 'די נשמה זאהל האבן א עליה'.

וכאשר שאלו אותו פעם מה שייך 'עלייה' אצל משה רבינו שהגיע לדרגה הגבוהה ביותר שייכת להגיע, השיב ואמר כי "הרבוש"ע הוא הרי אין סוף, וממילא אין גבול לעלייה בעולם העליון", ועל כן יכולים לומר 'די נשמה זאהל האבן א עליה'.

במאמר שלפנינו, לכבוד ז' אדר, מובאים כמה משיחות קדשו של רבינו ה"ברכת משה" ז"ע"א בשוה"ט ז' אדר, וכן שיחות וסיפורי קודש שנשמעו מפי רבוה"ק בהזדמנויות אחרות, בנתיבי עבודתו וקדושתו וענוותנותו של משה רעיא מהימנא.

משה בן עמרם

מספר הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א:

פעם בעת שערך כ"ק מרן אדמו"ר ה"ברכת משה" ז"ע"א את שולחנו הטהור ביום ז' אדר נכנס יהודי נכבד ממשפחת גרינוולד והחל רבינו לשוחח עמו בנעימות, בתוך הדברים הזכיר הלה שהוא נמנה על צאצאי הרה"ק רבי משה גרינוולד ז"ע"א בעל 'ערוגות הבושם'.

כששמע זאת רבינו ה"ברכת משה" נתמלא כל כך בשמחה ומחה כפיו בהתלהבות וקרא: 'אה, משה בן עמרם, משה בן עמרם' (כך היה שמו של ה'ערוגות הבושם') וניכר היה שהיה לרבינו עניין לרמוז בזה את שמו של בעל ההילולא, משה רבינו בן עמרם.

לא רצה שתהיה לו מצבה ותארים

מספר הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א: פעם בשולחן הטהור ז' אדר יומא דהילולא של משה רבינו ע"ה, נענה כ"ק מרן אדמו"ר ה"ברכת משה" ז"ע"א, זקני כ"ק מרן אדמו"ר הרדצ"ש ז"ע"א התבטא פעם 'מקנא אני בליביש ראצער'.

ומעשה שהיה כך היה, בעיר אחת היה יהודי גביר וקמצן גדול ושמו לייביש, וכל העניים בעיר כינו אותו בשם לייביש ראצער, שהוא כינוי גנאי, על שם קמצנותו, כי מימיו לא נתן פרוטה לצדקה.

קודם שנפטר לבית עולמו ציווה להחברה קדישא שיכתבו על המצבה שלו את התואר 'לייביש ראצער', וכן עשו. ובשעה שליוו אותו לבית עולמו גם ביזו אותו על שכל ימיו לא השכיל לתת מכספו לעניים.

באותה עיר הייתה הנהגה מאד טובה, מדי שבוע ביום חמישי היה בעל המאפייה מחלק לכל העניים חלות לשבת חינם אין כסף, וכן בחנות הירקות, וכן חנות הבשר והדגים, כולם היו מחלקים לעניים את צרכי השבת ללא כסף.

ביום חמישי לאחר שנפטר לייביש ראצער הודיעו

לא ידעתי שצמא הנך, מיד לקחו משה רבינו ע"ה ונטלו על כתפו והחזירו לעדרו, אמר הקב"ה יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם חייך שאתה רועה את צאנך.

ויש לומר דהנה כלל ישראל עמדו באותה שעה במצב של "ואת ערום ועריה", ומנהיג אחר לא היה יכול לסבלם, לכן בחר השי"ת במשה רבינו ממלאות הצאן להיות מנהיג ישראל, למען יראה בסבלותם וירחם עליהם בכל מצב בו יהיו, ולפי שריחם משה רבינו ע"ה אפילו על הצאן נעשה מנהיג לישראל.

וכעין זה מסופר על זקני רביה"ק רבי דוד לעלובר זי"ע א, שלפני התקיעות נפקד מקומו, וכולם חיפשוהו, עד שמצאוהו עומד בשוק ומשקה את הסוסים, כי ה"בעלי עגלות" הלכו להתפלל בביהכ"נ ולא נתנו דעתם על בהמתם שהם צמאים, ורבי דוד לעלובר ברוב רחמנותו על הבריות אפילו על הסוסים, נתן להם לשתות, ורק אחר כך הלך לקיים מצות תקיעת שופר.

אני מהענווה שלי איני זו

מספר הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א: בשולחן הטהור ז' שבט תשל"ו הילולת רביה"ק הרבי ר' דוד מלעלוב זי"ע, נענה כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע דהנה כתיב (במדבר י"ג, א) 'והאיש משה עניו מכל האדם אשר על פני האדמה', ומצינו בפרשת מי מריבה (במדבר כ, יא) 'וירם משה את ידו ויך את הסלע במטוהו פעמים ויצאו מים רבים'.

ואמרו חז"ל שאם לא הכה משה את הסלע היה נכנס לארץ ישראל, ואם היה נכנס לארץ ישראל לא היה חורבן בית המקדש נמצא שאם לא היה חטא מי מריבה לא היו שתי חורבנות בתי המקדש.

אבל משה רבינו היה חושש שאם ידבר אל הסלע ויוצא מים על ידי דיבורו, יכול הוא להגיע קצת לידי גיאות, שהיה הדבר קצת מכוחו על ידי דיבורו. אמר משה 'איך פון מיין עניות וועל איך זיך נישט אוועק רוקן, אפילו אויפן חשבון צווי החורבנות - אני מהענווה שלי איני זו ואפילו על חשבון שני החורבנות', והיכה במקלו הוא מטה אלוקים להראות שהכול מכוחו יתברך והוא אינו כלום.

וסיים רביה"ק ה'ברכת משה' בקול רם ובלהט קודש: און דאס איז געווען רבי דוד לעלובר זי"ע - זאת הייתה בחינתו של זקני הקדוש הרבי ר' דוד מלעלוב זי"ע, שלא זו מהענווה שלו בשום אופן ובכל מצב שהוא, ותמיד היה נשאר בשפלות רוחו וענוותנותו עכד"ק.

עניו יותר מהבעלי תשובה

פעם בשוה"ט טו"ב סיון - הילולת ה'בית אהרן' מקארלין זי"ע נענה כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע ואמר:

אמרו חז"ל 'במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד', והעניין הוא שצדיקים גמורים שלא נכשלו מעולם ולא

א מוסיף הרה"ח ר' שמואל שליט"א: יש לציין לדברי רבינו שמושה רבינו ע"ה לא זו מענוותנותו הגם שנסתבב עי"ז חורבן ביהמ"ק, לדברי הגמרא בגיטין (נ"ו, א) "אמר רבי יוחנן ענוותנותו של רבי זכריה בן אבקולס החריבה את ביתנו ושרפה את היכלנו", היינו שלא זו מהענווה שלו בשום אופן שבעולם גם במחיר זה.

הוצרכו לעשות תשובה אין להם את השברון לב (צובראנקייט) וההכנה שיש לבעלי תשובה ובוזה הם עדיפים עליהן.

וזהו שאומר הכתוב 'והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה', שמושה רבינו הגם שהיה צדיק גמור עם כל זה היה כל כך עניו ושפל ונשבר בעיני עצמו, אפילו יותר מבעלי תשובה, עכד"ק (הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א).

איזה עסקים היו למשה

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע: באחת מן השנים נסע הרה"ק התפארת שלמה זי"ע אל הרה"ק מצאנו זי"ע לשהות אצלו בחג השבועות וקהל עדתו נשארו בראדאמסק, ובא לצאנו איזה ימים קודם שבועות, אמר לו הצאנזער רב מפני מה באתם אלי והנחתם הקהל לבדם, השיבו התפארת שלמה כי בא לקחת שפע ברוחניות ולא עליו מוטל המלאכה לדאוג עבור כל הקהל.

השיב לו הצאנזער רב, גבי משה רבינו מצינו שנאמר (שמות יט, יד) וירד משה מן ההר אל העם, והביא ברש"י הק', מלמד שלא היה משה פונה לעסקיו אלא מן ההר אל העם, ולכאורה מה עסקים היו למשה רבינו ע"ה קודם מתן תורה, אלא הכוונה עסקיו ברוחניות, שלא הלך לעסקי הרוחניות של עצמו אלא אל העם להשפיע שפע קודש לעם.

השכר על מסירות הנפש - אי פרסום

סח הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א: דבר נורא שמעתי פעם מרבינו זי"ע על העניין שבפרשת תצווה לא נזכר שמו של משה רבינו, ובוזה"ק איתא שבוה נתקיימה בקשתו בעת שמסר נפשו למען כלל ישראל, 'ואם אין מחני נא מספרך'. ובפשוט הכוונה היא שבכך נתקיים העונש שלקח על עצמו.

אך רבינו פירש לאידך גיסא, שלא היה זה עונש חלילה אלא אדרבה זה היה שכר על מסירות נפשו של מרע"ה, דהנה אצל הצדיקים האמיתיים היה להם הפרסום והכבוד לעונש, וידוע שהמגיד ממעזריטש זי"ע התבטא פעם על עצמו שהטעם שהתפרסם שמו בעולם, בא לו כעונש על שנסע פעם בימי חול המועד.

ומעתה י"ל דהא ששמו של משה רבינו לא נזכר בפרשת תצווה, לא היה כעונש אלא שכר גדול עבורו, בפרשה זו נתמלא סו"ס רצונו להיות בהצנע ובסתר, מבלי שיהיה מוזכר כלל. והדברים מבהילים!

למה משה לא קינא

וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקה רומח בידו וגו'. ובפירוש רש"י ז"ל (ד"ה והמה בוכים) שנתעלמה ממנו הלכה, ובד"ה 'וירא פינחס' - ראה מעשה ונזכר הלכה אמר לו למשה מקובלני ממך הבעל ארמית קנאין פוגעין בו וכו'.

הטעם שקינא פינחס את קנאת ה' ולא משה רבינו יבואר על פי המסופר על הרה"ק רבי זאב מזבאריז' זי"ע א שהיה דרכו לקרוא בשם 'צדיק' גם לאנשים פחותים מאוד, ופעם אחת שמע על צדיק אחד שבקש להעביר מהעולם 'מוסר' שהציק הרבה לעם ישראל ולא הניחו הרה"ק רבי זאב לעשות כן באמרו כי אותו מוסר הוא צדיק.

הסוף היה שנשטמד אותו מוסר רחמנא ליצלן ואמר אותו גדול להרה"ק רבי זאב האם למשומד כזה תקראו צדיק? והשיבו כי שפך דמעות כמיס

הרבה כל כך עד שהיה אפשר למלאות בהס דלי כדי שלא יוכל לראות שום רע על יהודי.

ועל דרך זה יש לומר דמשה רבינו שהיה עניו מכל האדם אשר על פני האדמה (במדבר י"ג, א) לא היה יכול לראות רע בזולתו והחזיק כל אדם לגדול הימנו, ולכן הוצרך פנחס לקנא לה'.

(כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע)

איש לא ידע את קבורתו

עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות וכו' וקבורתו של משה (אבות, ה, י).

יש לומר הטעם שנעלם מקום קבורתו של משה מעיני כל ח', דהנה אי' דיש איתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא, ובכל דור יש צדיק שיש בו מכוחו של משה רבינו ע"ה, ומוטב ללכת אצל משה שהוא ח'.

(כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע א)

הרגיש עצמו בבחינת ארץ מצרים

והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה וגו', לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא פה אל פה אדבר בו וגו'. צריך להבין איך משה רבינו ע"ה שאמר עליו הכתוב פה אל פה אדבר בו וזכה למדריגות גדולות כאלה שלא זכה להם אף ילוד אשה ואם כן איך היה עניו מכל האדם וכי לא ידע כי רק הוא זכה למדריגות כאלו.

אך העניין הוא על פי דברי האר"י הק' (ליקוטי תורה תהלים פד ד"ה עוברי) על מאמר בעל ההגדה על הפסוק (שמות י"ב, יב) ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה וגו', אני ה' אני ולא מלאך אני ולא שרף, דמה שהקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו היה צריך להוציאם ולא על ידי מלאך ולא על ידי שליח הוא משום שהיתה טומאת מצרים גדולה עד שאם היה מלאך נכנס לשם היה מתגשם, לכן היה צריך הקדוש ברוך הוא בעצמו להוציאם ממצרים ע"כ.

ועל פי זה יבואר דמשה רבינו ע"ה חישוב בדעתו דכל מה שזכה לזה שהקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו ידבר עמו הוא בגלל היותו בריה שפלה ביותר, שאפילו אם היה מלאך או שליח מדבר עמו היו הם מתגשמים, וכאותה בחינה שהיה בעת ישראל ממצרים, ולכך היה צריך הקדוש ברוך הוא בעצמו לדבר עמו כדי שלא יפול לגמרי, וזהו 'והאיש משה עניו מאד', הגם שפה אל פה אדבר בו.

לא ראה בעצמו שום מעלה לתלות בה הכבוד

והאיש משה עניו מאד וכו' פה אל פה אדבר בו (במדבר י"ב, ג, ח). יש להבין איך היה משה רבינו ע"ה עניו מאד, הלא ראה שבו בחר הקב"ה לדבר אתו פה אל פה.

ויש לומר עפ"י המסופר מהרה"ק בעל 'אוהב ישראל' מאפטא זי"ע א, שנתארח בעיר אחת, והכינו עבורו אכסניא אצל אחד המכובדים בעיר, ולא רצה להתאכסן אצלו, רק אצל אחד הפחותים אשר ריננו עליו שהינו בעל עבירה, ושאלוהו מה זה ועל מה זה שעזב אכסניא כה טובה ומכובדת ובחר באכסניא כה פחותה ומבוזה.

והשיב להם ה'אוהב ישראל' דהנה במתגאה מצינו (סוטה ה) אמר הקב"ה אין אני והוא יכולין לדור בעולם, משא"כ בטומאה כתיב (ויקרא טז, טז) השוכן אתם בתוך טומאתם, וכתב שם רש"י: אע"פ שהם טמאים שכינה ביניהם.

והנה הבעל אכסנייה המכובד אם אתאכסן אצלו יגיע לגבהות וגיאיות שבחתי להתאכסן אצלו מפני היותו בעל מעלות וכו', ובמקום זה אומר הקב"ה איני יכול לדור, וע"כ גם אני לא רוצה לדור במקום כזה שאין הקב"ה יכול לדור, משא"כ באכסנייה השני' בעל האכסנייה לא יתגאה כשאתאכסן אצלו, כי לא ימצא אצלו סיבה לתלות זאת במעלותיו, ואף שהוא בעל עבירות, הלא כתיב השוכן אתם בתוך טומאותם וכיון שהקב"ה יכול לשכון עמו, אף אני יכול לדור אצלו.

והכי נמי חשב משה רבינו ע"ה שזה שהקב"ה בחר לדבר דוקא עמו הוא לפי שכל אחד כאשר ידבר אתו הקב"ה, יבוא לגיאיות ויתלה זאת במעלותיו ובמעשיו הטובים שבזכותם זכה לזה, לא כן משה כשדיבר אתו הקב"ה, לא יוכל להתגאות בזה ולתלות בזכויותיו ובמעלותיו, כי אין לו שום מעלה במה לתלות בו, ולכן פה אל פה אדבר בו.

ועל דרך זה אפשר לבאר הא דאיתא בגמ' (יומא כב:) אין מעמידין פרנס על הציבור אלא אם כן קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו שאם תזוח דעתו עליו אומרים לו חזור לאחוריק. וקשה א"כ איך נתמנה משה לפרנס, הא לא היה לו קופה של שרצים מאחוריו.

אך הענין הוא דיש ב' מיני ענוים, יש עניו שמכיר בערך מעלותיו, אך עכ"ז אינו מתגאה, כי מעמיד את חסרונו כנגד מעלותיו, וחסרונו "אינם מניחים לו מקום התנשאות כלל, אפילו יהיה בעל מעלות רבות, כי כבר עניני החסרונות הללו יספיקו להחשיכם" (לשון מסילת ישרים פרק כב).

ועניו כזה אין מעמידין פרנס על הציבור, לפי שידוע בעצמו שיש לו מעלות, ועלול הוא להתגאות, אלא אם כן קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו, שאז אם יתגאה אומרים לו חזור לאחוריק, **אבל משה רבינו ע"ה היה עניו מחמת שלא ראה בעצמו שום מעלות כלל וכנ"ל, וכיון שכן אין לחוש שמא תזוח דעתו עליו, שהרי אין לו במה להתגאות לפי שאינו מוצא בו מעלות כלל, וממילא אפשר למנותו פרנס על הציבור אף שאין לו קופה של שרצים מאחוריו, כי אין חשש שמא יתגאה.**

(כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע, סידור "תפילה למשה" לשבת בהעלותך)

המידה של משה רבינו - מסירות נפש

ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני גד וכו' יותן את הארץ הזאת לעבדיך לאחוזת אל תעברנו את הירדן וגו' ויאמר משה לבני גד ולבני ראובן האחיכם יבואו למלחמה ואתם תשבו פה וגו' אם תעשון את הדבר הזה אם תחלצו לפני ה' למלחמה וגו' והיתה הארץ הזאת לכם לאחוזת לפני ה'.

זקני הרה"ק ר' דוד מלעלוב זיע"א פי' שהיה להם קנין ברבם שהיו בהתקשרות ודביקות ברבם משרע"ה ולא רצו להיפרד מעמו, וכיון שמשה רבינו נשאר בעבר הירדן, ולא נכנס לארץ ישראל לכן בקשו יותן את ארץ הזאת לעבדיך לאחוזת אל תעברנו את הירדן.

ועל פי דבריו יתבאר המשך הכתובים האחיכם יצאו למלחמה ואתם תשבו פה, דכדי שיהא להם קנין והתקשרות ברבם צריך שיהא להם ממידתו של רבם, דהיינו מסירות נפש, דעל ידי שיצאו למלחמה ויהא להם מסירות נפש אז יקבלו את נחלם בעבר הירדן.

וזהו "אם תעשון את הדבר הזה אם תחלצו

לפני ה' למלחמה וגו' והיתה הארץ הזאת לכם לאחוזת לפני ה'".

(כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' ז"ע)

מעשה משה ודוד קיימים לעולם

דבר אל בני ישראל ויסעו. ובגמרא סוטה (זו.) קפץ נחשון בן עמינדב וירד לים תחילה. זקני אדמו"ר ה'ברכת משה' ז"ע הקשה למה לא קפץ משה רבינו תחילה.

והנה איתא מהרה"ק רבי אברהם חיים מפלאנטש ז"ע על הפסוק 'דבר אל בני ישראל ויסעו' ופירש"י למדנו שהיה משה עומד ומתפלל אמר לו הקב"ה לא עתה להאריך בתפילה שישראל נתונין בצרה עכ"ל, ולכאורה אינו מובן דאדרבה היא הנותנת, כאשר בנ"י נתונין בצרה זהו הזמן לזעוק ולהתפלל להשי"ת.

ותירץ על פי דברי ה'בני יששכר' (מאמר השבתות, ת. טז) בשם הרבי מלובלין ז"ע דלפעמים נענה האדם אפילו שלא על ידי תפילה, רק על ידי דיבור בעלמא, שאומר 'יהא כך וכך', ואם הוא עת רצון מתקיים דיבורו.

אבל יש חילוק בין דבר הנפעל על ידי תפילה לדבר הנפעל על ידי דיבור, דבר הנפעל על ידי דיבור אין האדם בטוח שיהיה לו כוח הקיום, אבל דבר הנפעל על ידי תפילה יש לו כוח הקיום, ולמשל המתפלל על עקר ועקרה שיפקדם השי"ת אם נענה תפילתו ונפקדה העקרה אזי הזרע הוא של קיימא, משא"כ כשנפעל הדבר על ידי דיבור אין הדבר בטוח כ"כ שיהא לו קיום.

והנה לגבי נס קריעת ים סוף בודאי לא היה רצון השי"ת שיהיה קיום לנס זה, שהרי תיכף לאחר שנבקע הים היה צריך לשוב לאיתנו כדי לנער את המצרים שבתוכו, וזהו שאמר לו השי"ת למשה 'לא עתה להאריך בתפילה' כי אין צריך שיהיה קיום לנס זה, אלא 'דבר' אל בני ישראל ויסעו - ודיבורך עשה רושם שייבקע הים לפניכם אבל רק לשעה, כי תיכף לאחמ"כ ישוב לאיתנו כאמור, עכד"ק.

והנה לגבי חורבן בית המקדש מצינו (איכה רבה ד, טו) ששפך הקב"ה את חמתו על עצים ואבנים ולא שפך חמתו על ישראל ח"ו, ואיתא בספרים

(ע"י בספר 'פרשת דרכים' בשם המדרש, וב'אור החיים הקדוש' פר' ואתחנן) דמשו"ה לא נכנס משה רבינו לארץ ישראל, דאם היה נכנס ובונה את בית המקדש לא היה יכול להיחרב לעולם, ואז לא היה שייך כביכול לשפוך חמתו על עצים ואבנים.

והעניין הוא שכל דבר שעשה משה רבינו יש לו קיום לעד ואינו יכול להיחרב ולהתבטל, וכמו שכתב מהר"ש קלוגר (בספר 'חכמת התורה' פר' חוקת) וז"ל 'כמו שמעשיו יתברך קיימים לעולם, כך מעשה משה ודוד קיימים לעולם, ולכן אם היה משה מכניסם לא היו גולים', עכ"ל.

ובזה מובן למה לא קפץ משה רבינו בעצמו לים תחילה, דהא אילו היה יורד והים היה נבקע על ידו בפועל ממש, אז היה הנס מתקיים לעד ולא היה הים יכול לשוב לאיתנו, ודו"ק.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, שביעי של פסח תשפ"ב)

שברון הלב של משה רבינו

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר (ויקרא א, א). ובמדרש (ויקרא רבה א, ו), רבי תנחומא פתח (משלי כ, טו) יש זהב ורב פנינים וכלי יקר שפתי דעת וכו', לפי שהיתה נפשו של משה עגומה עליו ואמר הכל הביאו נדבתו למשכן

ואני לא הבאתי, אמר לו הקדוש ברוך הוא חיך שדיבורך חביב עלי יותר מן הכל, שמכולן לא קרא הדיבור אלא למשה ויקרא אל משה, ע"כ. הנה הפירוש הפשוט הוא שאמר לו השי"ת למשה דיבורך חביב עלי קאי אדברי תורה שלימד משה לישראל שהם חביבים עלי יותר מהכל. ולכאורה יש להבין הלא משה רבינו ע"ה היה יודע שתורתו עולה לנחת רוח לפניו ית' ואפילו הכי היתה נפשו עגומה עליו מפני שחפץ ליטול חלק ונחלה בהקמת המשכן, ובמה ניחמו השי"ת.

והנראה לומר דהנה כשראה משה רבינו ע"ה שכל ישראל השתתפו במלאכת משכן ה' והוא לא הביא מאומה נשבר לבו בקרבו והיתה נפשו עגומה עליו באמרו שכל ישראל הביאו נדבתן למלאכת המשכן והוא לא הביא מאומה, אמר לו השי"ת חיך שדיבורך חביב עלי יותר מן הכל, היינו דיבורים אלו של לב נשבר ורוח נמוכה שהכל הביאו נדבתם למשכן זולתו הם עלו לנחת רוח לפניו ית' והיו חביבים לפניו יותר מהכל, כמאמר דוד המלך ע"ה (תהלים נא, ט) זבחי אלקים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה, אם כן הא גופא שלא נשתתף משה בתרומת המשכן היא שגרמה לו ללב נשבר ולדבר דיבורים החביבים לפניו ית'.

(כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע)

כל אחד הבין מה שנוגע לו

אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל (דברים א, א). מקובל שזקני הרה"ק רבי משה מלעלוב זיע"א טרם נסיעתו לארץ ישראל, בעת שהותו בעיר הורבישוב בשבת קודש פרשת דברים, אמר בזה"ל: אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל, אפאר וואהר דאס איז רייד, וואס משה האט גערעדט האבן אלע אידען געהערט, שבאמת אלו הדברים אשר דיבר משה וכל ישראל שמעו.

הענין הוא, כדרך ששמענו מזקני הרה"ק רבי דוד צבי שלמה זיע"א וכפי שידוע מצדיקים שהיו מדברים דברי תורה ומוסר לפני הקהל, וכל אחד מהשומעים הבין שדברי הצדיק מכוונים אליו, והאמת כן היה, שהצדיק מדבר לכללות ישראל וכל אחד ואחד שומע מה שנוגע אליו לפי בחינתו.

וכן י"ל בדברי התוכחה שהוכיח משה את ישראל, שהרי לא מצינו תוכחה גלויה בדברי משה רבינו, אלא בכל תיבה ותיבה שיצא מפי משה רבינו ע"ה רמוזים היו דברי תוכחה על מעשיהם של ישראל, דהיינו במדרש, בערבה, מול סוף וכו', והענין הוא כנ"ל, דמשה רבינו ע"ה אמר להם לישראל תוכחה ברמיזא בעלמא, וכל אחד ואחד שמע וקיבל את התוכחה הראויה לו לפי בחינתו ולפי מעשיו, הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו.

וכן יש לומר בדברי המדרש (דברים רבה א, יג) ד"א יוסף עליכם ככם (דברים א, יא) א"ר אחא יכולין היו ישראל לומר לו, רבינו משה אנו יש בנו אחד מכל הדברים שאתה מוכיחנו, וקבלנו תוכחותיך וכו', ע"כ. דלכאורה מה להם ולמעשי הדור הקודם, אבותיהם חטאו ואינם, אלא שכשדיבר משה רבינו אל כל ישראל, שמעו כל אחד ואחד דברי תוכחתו ולקחו מוסר כל אחד ואחד מה שנוגע אליו, וזהו הענין במה שאמר זקני הרה"ק רבי משה מלעלוב זיע"א שאת הדברים אשר דיבר משה רבינו שמעו כל ישראל, כל אחד ואחד לפי בחינתו ולפי מעשיו.

(כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע, צפת, תשנ"ט)

המקטרת נותרה חתומה

הגרזן שבידיו עלה וירד בקצב אחיד. מתנופף באויר בקשת עד מאחורי גבו, וחוזר וירד בתנועה מעגלית עד לגזע העץ העיקש. חור משולש קטן כבר נפער בגזע הרחב, אך עוד רבה היתה העבודה. כמה שעות עוד יהא עליו לחזור ולהלום בעץ עד שיתנוודד ויפול על צדו, כרות ושדוד. השמש לא הציצה כל אותו יום ולו פעם אחת ממחבואה בתוך שמיכת העננים העבה, ברם, גופו של כתריאל שטוף היה בזיעה מתוך יגיעת העבודה. שנים רגיל הוא, כתריאל חוטב עצים, לעמוד מבוקר ועד ערב ולהניף את ידיו בקצב אחיד. כבר הפך למומחה גדול לעניני עצים וכריתתם. לעולם אינו מסתער על עץ בפראות כחוטב מתחיל, אלא ניגש מן הצד, בודק היכן היא נקודת התורפה, המקום הדק ביותר בגזע, ומתחיל להלום ממנה. כל כך מורגל הוא בעבודה קשה זו, עד שכבר שנים אינו מוגיע את מוחו בשאלה שמצצה בעבר את לשד חיותו, כיצד קורה הדבר שכל אלו שמלאכתם מפרכת את הגוף, משתכרים רק פרוטות, כמו חוטבי העצים, שואבי המים, הפחחים והרצענים, ואילו בעלי העבודות הקלות והמפנקות מרוויחים פי כמה וכמה מהם. היכן הצדק והיושר היה שואל פעם את עצמו, מדוע אני עמל עד שגופי נשבר לרסיסים, ולבסוף בני ביתי אין מאכלם אלא לחם צר ומים לחץ? כיון שחלפה עוד שנה ועוד אחת, חדל למרר את נשמתו בשאלות שאין עליהן מענה וקיבל עליו בהכנעה דין שמים. ביום ראשון עם בוקר היה יוצא כתריאל מביתו והולך אל היער. על מנת לשוב משם ביום שישי בצהרים. זוגתו וילדיו ראו אותו רק בשבת, לפי שהיה לן בבקתה אחת שביער, שלא יצטרך לטרוח מדי יום בהליכה של שעתיים אל היער ובחזרה. בשבת, יושב היה אל השלחן, עייף ורצוף וכבר לאחר הדגים היה ראשו נשמת ועיניו נעצמות.

אכן, רק בשבת היה מאכלם של בני המשפחה בשר ודגים, לפי שכל ימות השבוע היו האשה וילדיה מסתפקים בלחם ומים, כפשוטו.

מלכה, אשתו של כתריאל חוטב העצים מתהלכת בביתה בלב מר. כשאמא ושבעת ילדיה נאלצים להסתפק בלחם יבש בכל יום, אין זה פלא שקולות של בכי בוקעים מן הבית לעתים מזומנות. הילדים משוועים למשהו נוסף, ללפת בו את הפת. פירות וירקות בבית, מאן דכר שמיה. מלכה כבר רגילה לענות תשובה אחת, "אני יודעת שאת/ה רוצה תפוח אדמה או מלפפון, אבל אין".

עשרות ומאות פעמים מדקלמת היא אותה תשובה עד שלבה מתאבן. לבה נכמר ברחמים על ילדיה המשוועים לטעום טעמה של ביצה, של חלב, ומי חולם על פרי באמצע השבוע, כאשר גם בשבת אין היד משגת ליותר מאשר מעט דגים, ולעיתים נדירות גם פירור בשר. באותו יום, התחננה בתה הפעוטה למעט חלב. עיניה העגולות והתמימות הביעו תחינה שאי אפשר לעמוד בפניה, ומלכה פרצה בבכי מר מעומק לבה, היללה התמוגה בבכיה של

הפעוטה ונשמעה היטב בחוץ. ופתאום שמעה נקישות מן הדלת. מחתה את פניה מן הדמעות וניגשה אל הדלת. שני אנשים בעלי חזות נכרית עמדו בפתח, המחלצות המפוארות שלבשו, לא הותירו ספק כי מדובר באנשים נכבדים מאד.

"שמענו את הבכיי" פתח אחד מהם ללא כחל ושרק, "ועצרנו את הסוס ממרוצו לברר מדוע אשה בוכה בכי כה מר". מלכה נבוכה והדבור נעתק מפיה לזמן קצר. השפילה עיניה בבושה וגמגמה משהו לא ברור. אולם, האנשים גילו רצון כן לעזור וחזרו על שאלתם פעם נוספת.

הצביעה על ילדיה הרזים והחווורים וספרה להם על עוניה ומרודה, אשר בגינו נאלצת היא להשיב ריקם פעם אחר פעם את תחנוני פעוטיה המשוועים למזון נוסף.

עיני השניים הבריקו בשמחה, "יש עמנו כאן שק תפוחי אדמה, נוכל למכור לך אותו במחיר זול". "שק תפוחי אדמה?!" "שק שלם".

עגנת היאוש הקדירה שוב את עיניה. "אבל אין לי אף פרוטה לשלם לכם". "נוכל למכור לך בהקפה, את יכולה לשלם לנו בשבוע הבא".

אחד מהם רץ לעגלה ושב מיד עם שק מלא וגדוש בתפוחי אדמה גדולים ועסיסיים. לא התמהמהו לשמוע את תודותיה וברכותיה ומיד נעלמו. גם היא לא בזבזה רגע אחד ומיד הכינה מטעמים לאפרוחיה הרעבים.

ביום ששי, כששב כתריאל מן היער ספרו לו הילדים בשמחה אודות המעדן לו זכו באמצע השבוע. הוא שמח בשמחתם אך עייפותו הרבה הכריעה אותו בטרם הספיק לשאול מהיכן צצו התפודים.

גם בשבוע הבא הגיעו שני האדונים, ובידיהם שני שקים עם תפוחי אדמה וגזר. הם הציעו לה את מרכולתם באדיבות וניאותו להמשיך ולהקניף לה עוד פעם.

הילדים הרעבים אכלו מטעמים גם בשבוע השני והבית נמלא עליצות ושמחת ילדים. לא עוד בכי ומירמור כל היום.

בפעם השלישית הביאו אתם השניים גם בצלים נוסף לגזר ולתפוחי האדמה. הם הסבירו לאשה שביכולתם לספוג כמה שבועות נוספים של מכירה בהקפה. כך, מדי שבוע בשבוע הגיעו האדונים ומכרו לה בהקפה, ללא שעדיין סילקה אפילו זהוב אחד מחובה המצטבר לכדי ממדים מדאיגים. הילדים הרעבים זכו לתוספת ירקות ופירות ולעתים אפילו חלב וביצים. בתוך כך נתוודע כתריאל לסיפורם של שני הגויים המגיעים מדי יום ג' בשבוע ומוכרים בהקפה שאין לה סוף. מצחו נחרש קמטים, וכשדאגה בקולו שאל:

"ומה תעשי כשהללו יבקשו את כספם במפגיע?" "אינני יודעת", השיבה מלכה בכנות.

כל עוד לא תבעו השניים את חובם, והמשיכו לסמוך על דברתה שעוד תפרע את החוב בבוא היום, המשיכה לזרום לבית העני אספקת

התוצרת כסדרה ולילדים היתה אורה ושמחה.

בתחילת חודש שבט התגבר החורף מאד. רוחות מקפיאות נשבו ושלג כבד כיסה את כל הכפר. באותו יום שלישי היתה מלכה בטוחה כי בוודאי היום לא יבואו שני הנכרים טובי הלב. לתדהמתה הרבה שמעה בצהרי היום, כשוך סופת השלגים, קולות מוכרים מבחוץ. כשניגשה אל החלון עלה האור באישוניה. הם הגיעו במזחלת שלגים מפוארת ופרקו ממנה ארגזים מלאים פירות.

"מה כל זה?" תממה מלכה, "מה יום מיומיים?" כעבור רגעים אחדים נתבהרה התעלומה.

"שמענו שיום חג לכם היהודים בעוד כמה ימים, 'חג הפירות'. אתם נוהגים לאכול הרבה פירות באמצע החורף. הבאנו אתנו פירות משובחים שמימך לא ראית".

"חג הפירות?" תלו סימני שאלה ענקיים בעיניה, "על מה אתם מדברים?"

ופתאום הבינה את דבריהם העילגים, הם בוודאי מתכוונים לט"ו בשבט, ראש-השנה לאילנות, שבו נוהגים להרבות באכילת מיני פירות.

"ומה את אומרת?" עוררה השניים מהרהוריה. "את רוצה את הפירות?"

"בודאי שאני רוצה!" "ומה עם החוב הענק?" העלו פתאום את הנושא שאין מדברים עליו.

אלם של מבוכה ירד עליה. מה יכולה היא לומר, שאין בידה אפילו שווה פרוטה.

"אנחנו שוחרים את טובתך" אמר הגבוה מביניהם, אדם נמרץ שעניו בושרות תמיד, "איננו רוצים שתפסידי את מיטב פירות העולם, הבאנו היום פירות נדירים מכל היבשות, אניות סוחר פרקו את הסחורה הזו בנמל לפני כמה ימים. ילדיך בודאי ישמחו לאכול פירות אלו, תאוה לעינים..."

"אתה צודק" קראה מלכה מנהמת לבה, "אבל אין לי במה לשלם. אפילו משכון ראוי לשמו אינני יכולה להציע, הרהיטים בביתנו שבורים, כלי כסף וזהב אין כאן בנמצא, ואת נרות השבת מדליקה אני בכלי חימר".

הנמוך פזל לעבר שמעלה, בנה הבכור. "מי אמר שצריך לשלם דווקא בכסף?"

אמירתו המרומזת הפריחה את האוויר מריאותיה וגרמה ללבה להחסיר פעימה. "מה אתה רוצה לומר?" קראה בבהלה.

"יש לך בן נחמד מאד, ילד פקח וטוב רואי" אמר הנמוך, "לי אין כלל ילדים, אני רוצה לאמץ לי אותו כבן. בן כמה הוא?"

"בן שנים עשרה וחצי" גמגמה בפחד.

"מצוין. אשאיר לך אותו עוד חצי שנה, עד שימלאו לו 13 שנה, ואז אגבה אותו בחובי". "מה??!!"

"אכן" אישר האיש, "דומני שזה חשבון צודק, לך ישארו ששה ילדים בבית, ולי יהיה רק ילד אחד, מה דעתך?"

"בשום פנים ואופן לא!" צעקה מלכה בפחד, "מה אני, אמא שמוכנה להפקיר את ילדיה?!"

לתת לך את שמע'לה ביום היכנסו למצוות כדי שיגדל כמו גוי?"

"מי אמר שאת מפיקה?" הסביר הנמוך את עצמו, "הילד רק יגדל אצלי בבית, מדי פעם תוכלי לבוא לבקר אותו. הוא יקבל ממני ביום אחד מה שלא קיבל אצלך כל חייו".

"אני מוחלת על טובותיך" עמדה לענות בכעס, ובלמה את עצמה ברגע האחרון.

"חבל על כל הפירות הנהדרים שהבאנו אתנו" אמר הגבוה ופולמת הבל אפפה את האויר החם הנפלט מפיו אל צינת הבית, "מילא, אם אינך רוצה, תשלמי בפעם אחרת, אבל דעי לך", מבטו קדר ונימת איום נמוגה בקולו, "בידינו נמצאת רשימת החובות שלך, החל משק התפודים הראשון, ואם לא תפרעי את חובותיך, עד לאמצע החודש, נתבע אותך למשפט, את עשויה לשבת בכלא".

המרצע יצא מהשק, כעת נתבררה לה האמת לאשורה. לא את טובתה הם שחרו. אף לא את טובתם של ילדיה המורעבים. שמו עין על שמע'לה החינני והחליט לקנות אותו ממנה בנזיד עדשים. פחד משתק הצמיח אותה למקום ללא יכולת להניד עפעף. כעבור רגע התאוששה מבחלתה ומחשבה פקחית הבריקה במוחה: היא יכולה להבטיח להם את שמע'לה, להעמיד פנים כאילו היא מסכימה לתנאי הקשוח שלהם, אולם כאשר יתקרב שמע'לה למצוות תדאג למלט אותו מהבית.

"אני מסכימה" לחשה, מתביישת בפני עצמה על המעשה הנואל.

הם לא המתינו רגע. הגבוה התיישב ליד השולחן באדנות, הוציא מתיקו קסת קטנה, דיו וקולמוס, והחתימה אותה על חוזה משפטי מפורט לכל פרטיו ודקדוקיו, אותו הכין מבעוד מועד, ובו היא מצהירה כי שמע'לה יעבור לידיהם ביום שימלאו לו 13 שנה ללא כל טענות ומענות מצד הוריו. מלכה חתמה על הנייר בידים רועדות.

השניים התמלאו גיל וחדווה. במרץ מנצחים הסתערו על מזחלת השלג והחלו פורקים ממנה ארגזים מלאי פירות מרהיבים, עין לא ראתה דוגמתם ליופי, בודאי לא בארצות הקרות. פירות מכל הסוגים ובכל הצבעים והגדלים. הבית התמלא בריחות מבושמים והילדים התרוצצו מהכא להתם, ומהתם להכא, וצבטו מן הפירות חתיכות ונתחים.

הסוחרים הנכרים הסתלקו כשבידיהם כתב היתור החתום וארשת זדון בעיניהם.

ביום ששי, עם שובו של החוטב מן היער, קפא על עמדו למראה שלל הפירות הממלא את הבית.

"והכל בהקפה?" שאל בחוסר איומן.

מלכה לא רצתה לשקר. אחזה איפוא בפלך של שתיקה עם שהיא מרמזת באצבעותיה ומכחכת בגרונה. כתריאל נתבלבל לחלוטין וסבר שמשוה נשתבש בראשה. אולם את הסוד הצליחה לשמור לפי שעה.

בסתר לבו צהל גם כתריאל למראה הפירות. מדי שנה מקפיד הוא לנסוע לשולחן ט"ו בשבט של סבא קדישא, רבי ישראל מרוז'ין. בכל שנה מגיע הוא כאחד האביונים. השנה, לשם שינוי, יבוא כאחד הגבירים!

לפיכך לא הציק לה בשאלות, כיצד מכרו לה הסוחרים כמות עתק של פירות יקרים, מבלי לקבל תמורתם אפילו 'קאפיקע' אחת. הוא הבין שאשת החיל שלו נמצאת במצוקה, אך לא ידע לאיזו באר עמוקה נפלה.

כעבור ימים אחדים, לקראת ט"ו בשבט, שחר כתריאל עגלה חזקה וצמד סוסים חסונים, העמים את כל הפירות ונסע לרוז'ין. הדרך המשמימה החולפת בערבות הקרח, היתה לו הפעם כצבועה בגווני ורוד משכרים. האח! כמה יאיר לו הרבי פנים. פירות כאלו, לא נראו אפילו בחצר הרוז'נאית מימות עולם.

עם בואו מיהר אל משמשיו של הרבי והחווה להם אל המטען הנדיר שהביא בעגלתו. הגבאים לא האמינו למראה עיניהם. הן משום שלא ראו מעולם פירות מסוג זה, והן משום שלא הבינו כיצד הצליח דווקא כתריאל "העני ואביון מגולזל" להניח את ידו על אוצרות נדירים אלו.

כהרף עין הובאו למקום טסים של כסף, ולאחר שעה קצרה היו הפירות הסגוניים ערוכים על גבי הטסים בסדר מופתי.

הם הונחו על השלחן. אולם, הרבי הסב את עיניו, שלא ישזפו את הפירות כלל.

אחד הגבאים החליט לעשות מעשה. בזהירות, ומתוך דרך-ארץ, הדף את הטסים עמוסי הפירות לאט לאט אל מרכז השולחן. אולי לא הבחין עדיין הרבי ביופיים של הפירות ויש לקרבם אל העין...

למרבה התדהמה הגיב הרבי על מעשיו של הגבאי בחומרה, וציוה לסלק את הטסים עם פירותיו של כתריאל מן השולחן.

כתריאל חש איך לבו נמחץ מיגון ובושה. הרבי אינו חפץ בפירותיו. פקד לסלק אותם מהשולחן כמו היו עביט של שופכין. מה טעם?

כל הדרך חזרה הרהר בכך עד שמחשבה אחת נקבעה בלבו. "אין זאת אלא שמקורם של הפירות האלו טמא".

כששב הביתה בפנים קודרות הבינה מלכה שמשוה קרה. ואכן, תיכף ומיד תבע ממנה גלגות לו את הסוד המסתתר מאחורי הפירות.

פרצה מלכה בכי קורע לבבות וגילתה לו את כל המעשה.

עיניו של כתריאל כמעט יצאו מחוריהן. "חתמת שאת מוסרת את שמע'לה לגויים?"

"לא היתה לי ברירה" בכתה מלכה, "הם איימו עלי שיתבעו אותי בערכאות".

"הוי ואבוי" צעק כתריאל וטפח בידיו על ראשו, "מה עשית, מה עשית!"

שעה ארוכה התרוצץ בבית הנה והנה, כחיה שניצודה בכלוב. הברות עמומות נפלטות מפיו. פתאום פרץ החוצה אל העגלה והסוסים.

"כתריאל, להיכן זה?" רצה אחריו מלכה, מבוהלת כולה.

זעוף פנים הורה לעגלון להצליף בסוסים ולנסוע, "אני חוזר שוב לרוז'ין, לנסות ולמנות את שמע'לה מהבוץ".

סבא קדישא מרוז'ין שמע את סיפורו בזעזוע בולט, "אכן, בנך שרוי בצרה צרורה. טמאים אלו, לא בנקל יניחו לך".

"מה אעשה?" שאל כתריאל בפלצות. אם הרבי הגדול אומר שהמצב קשה, אפסה כל תקווה.

אבל הרבי לא התכוון להפקיר יהודי בשעתו הקשה. "הבא את בנך לכאן בשבוע בו ימלאו לו י"ג שנה, ונקווה להשי"ת שנצליח לעשות משהו".

רווחה קלה באה ללבו המודאג של כתריאל. הרבי נוטל על עצמו את הטיפול בפרשיה הסבוכה הזו. שבוע לפני שמלאו לשמע'לה י"ג שנה, הזדרז

אביו והביאו לחצר הקודש. הרוז'נאי שם עליו את עינו ושמר עליו מכל משמר. ביום היכנסו לעול מצוות, קשר לו את התפילין ואף השתתף בעצמו בסעודת המצווה מיד אחרי התפילה.

עם בוקר הגיעו שני האדונים לביתה של מלכה ותבעו את הילד. אולם זו בכתה בכי תמרורים על "הילד שנעלם מהבית".

אולם, לאחר שאיימו עליה בכל מיני איומים קשים, נשברה, וגילתה להם כי בנה שוהה בביתו של הרבי, ברוז'ין.

ללא שהות הדהירו השניים את הסוסים, והגיעו כחלוף זמן לא כביר לחצר הקודש.

כששטר המכר בידיהם התפרצו השניים בכעס לתוך בית המדרש ותבעו את הילד, שאם לא כן, יחוללו שערורייה שטרם היתה כדוגמתה. שטר חוקי, כתוב וחתום בידיהם ועליהם לקבל את הילד.

הרוז'נאי לא נבהל כלל ועיקר מן השניים, שנראו אותה שעה כמלאכי חבלה או כשדי שאול. "שטר חוקי בידיכם? ניחא. משאלה אחת היא בטרם נמסור את הילד לידכם. האם תניחו לי לעשן את הלילקע ציבאך?" (מקטרת) "בודאי". משאלה פטוטה היא.

"אם כן, התואילו לחתום לי על שטר שתמתינו, ולא תקחו את הילד עד שאעשן את המקטרת הזאת?"

"גם לזאת נסכים".

צויה הרוז'נאי על הגבאי למלא את המקטרת בעלי טבק טריים וריחניים. אחז את המקטרת בפיו ונראה כמהרהר. המתינו הללו בקוצר רוח שיעלו כבר את האש במקטרת. ברם, הרבי אינו ממחר. תחת זאת לוחש שטר דבר סתר באוזני הגבאי, והלה מניד ראשו בחוסר הבנה, אבל רץ מהר ומביא לרבו שפופרת עגולה שבתוכה טיט אדום שעושים ממנו חותמות. בטרם סיפק היה בידי מי להבין את פשר מעשיו, חתם הרוז'נאי את מקטרתו בטיט משני צדדיה ואמר לגויים הנדהמים, "כעת הואילו נא להמתין עד שאעשן את הלילקע הזאת, תוכלו לחכות לילד מעתה ועד עולם. כי את הלילקע הזו חתמתי בטיט ואין בדעתי לעשן בה עוד לעולם ועד".

"מה זאת" נזעקו השניים, "הונית אותנו, הילד הוא שלנו!" נופפו בשטר.

אבל הרוז'נאי נופף לעומתם בשטר משלו, "גם לי יש שטר", חייך, "ויתרתם על הילד ברוב סכלותכם".

בבושת פנים עזבו הנכרים את חצר הקודש. הרבי היהודי הבטיח למסור את הילד לאחר שיעשן את המקטרת, אולם לא הבטיח לעשן אותה!...

ובשולי הסיפור, סיפור קצר נוסף: הרבי מסאטמר זיע"א אמר פעם, מיהו חסיד פיקח? כגון אותו חסיד של אבא, רבי חנניה יום-טוב ליפא, בעל קדושת יום-טוב, שחלה קשות בריאותו ונראה היה שקצו קרב. הרופאים יעצו לו לנסוע לוינה, אולי שם יוכלו המומחים להושיעו. אולם הוא חשש שמא לא יזכה להגיע לוינה בעודו בחיים. הלך אל רבו ויבך לפניו על צרתו. אמר לו הרבי, "עד וינה אני לוקח אחריות".

התיישב אותו חסיד בדעתו, והתיישב בביתו ולא נסע. אם עד וינה הרבי לוקח אחריות, מה לו למהר ולנסוע...

והחסיד האריך ימים אחרי זה עוד 15 שנה!

(שמעתי לפני שנים רבות, מפי ידידי וידיד בית אבא, הרה"ח רבי אברהם שלום וויינבאך זצ"ל)

הרב אהרן גלבשטיין

השבוע שקורים בו **פרשת תרומה**, הוא שבוע רמה, א הויכע פרשה, א הויכע וואך, א הויכער שבת. **הרה"ק ר' איציקעל מפשעווארסק זצ"ל** היה אומר, שכדאי היה להיות פעם בשבת קודש תרומה אצל רבו **הרה"ק ר' שמחה ישכר בער מצעשינוב זצ"ל**, בכדי לשמוע ממנו בשעת קריאת התורה המילים של **"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"**.

וכן היה רגיל לומר בשם **הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפטא זצ"ל שבשבת פרשת תרומה יש יום השוק גדול בשמים ממעל, כסף זהב ונחושת**. בין והתבונן בדיבורים אלו למען דעת תכלית הכסף והזהב שבעולם, ועיין בספר הקדוש **נועם אלימלך** פרשה זו.

הגה"צ רבי אלחנן היילפרין זצ"ל גאב"ד ראדומישלא, יפה שיחתן

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה (כה, ב)

זֶהְבֵּי וְכֶסֶף וְנַחְשֵׁת (כה, ג)

או יאמר מה גדלו מעשיך ה' דיש לדקדק בפסוק שאמר **שמן למאור** וכו' **אבני שוהם לאפוד** ונמצא מפרש הפסוק כל דבר מאלו לאיזה צורך הם באים ולגבי **זהב וכסף** סתם הכתוב ואינו מפרש לאיזה צורך הם באים. אך הענין דדרשו חז"ל ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך כו' ופירוש בכל ממונך ויש לדקדק למה לא אמר בפירוש בכל ממונך ולמה שינה הכתוב לכתוב מאודך, אך שהתורה הקדושה רמזה לנו עוד דבר אחד דהנה השם יתברך ברוב רחמיו נתן לנו רשות להנות קצת בעולם הזה מכסף וזהב לצורכינו אך לזה צריך שימור גדול לזהר מאד מאד להתנהג כשורה בממונו. וזהו ששינה הכתוב לכתוב בכל מאודך ופירשו חז"ל בכל ממונך רמז לדברינו הנ"ל שיזהר מאוד מאוד בממונו שלא יבא בהם לידי תקלה ח"ו, וצריך האדם לעמוק במחשבותיו שלא ימצא בממונו שום עול ועון. ולכן לא נאמר בכסף וזהב לאיזה צורך דרמזו דניתן רשות גם כן להנות בני אדם קצת בממונם לצורכיהם. וזהו מה גדלו מעשיך כו' מאד פירוש בעיני ועסקי ממונו שנאמר בהם בכל מאודך עמקו מחשבותיך, צריך לעמוק בהם במחשבותיו שלא יכשל בהם לקיים בהם בכל מאדך וק"ל.

נועם אלימלך

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתוֹ (כה, ב)

או יאמר, **ויקחו לי תרומה** (כה, ב), כמ"ש שהיה לו לכתוב ויתנו לי תרומה, אך כמו שכתוב (רות ב, ט) האיש אשר עשיתי עמו היום בועז, וקשה שהיה לו לכתוב האיש אשר עשה עמו היום בועז, ואמרו בגמרא (ויק"ר לד, ב) הפשט, כך אמרה רות, הטובות שעשיתי אנכי עמו הוא יותר מהטוב שעשה עמי. לזה כתיב **ויקחו לי תרומה**, זהו הבטחה מן כביכול ב"ה, כשתתנו צדקה תקחו אתם יותר ברכה, כמו שכתוב

(דברים טו, י) כי בגלל הדבר הזה יברכך ה', לזה כתיב **ויקחו** שמרמזו להבטחה זו, וד"ל.

אך **מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי**, וזה אזהרה שיתנו צדקה בנדיבות לב כמו במשכן, שהברכה היתה במלאכת המשכן כמו שכתוב (שמות לו, ז) והמלאכה היתה דים והותר.

ועוד **ויקחו לי לשמי**, כל אחד שיזכור את שמי היינו כשיאמר ברוך אתה ה', יקח אותי לשמי, שבני אדם כשמברכים את שמי אינם מכוונים את ה' בהברכה אך זורקים את הברכה מהפה במרוצה בלי שום כוונת ה', וזהו **ויקחו לי לשמי**, בעת שיזכירו את שמי, וד"ל.

הרה"ק רבי יצחק מראדוויל ז"ע, אור יצחק

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה (כה, ב)

או יאמר **ויקחו לי תרומה**, ולכאורה קשה, מהו לשון **ויקחו**, היה לו לומר ויתנו, אמר, כי מכל דבר צריך לקחת ממנו התרוממות להשם יתברך.

בית אהרן

מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתוֹ (כה, ב)

בשם **הבעש"ט, מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי**, היינו שכל איש צריך ליקח לעצמו מדות טובות לעבוד בהם הבורא ב"ה מכל אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי היינו מן התאוות החיצוניות אשר היצר מסיתו לאהבה ויראה רעה מאותה המדה יקח לעצמו לאהוב הבורא ב"ה וכן שאר המדות. ובאמת כתבו הספרים הקדושים אלו היה עשו הולך בדרך התורה היה העבדות שלו יותר גבוה מבחינת העבדות של יעקב מפני כי הוא מסטרא דדינא קשיא ולבו היה פונה לכל התאוות רעות ואם היה מעלה זה לעבדות הבורא היה טוב מאד כידוע דלית נהורא אלא מתוך חשוכא. וזה ג"כ ביאור הפסוק (דברים ו, ה) ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך בשני יצריך וכו'. ובזה י"ל מאמר הפסוק (ישעיה מה, ז) יוצר אור ובורא חשך, לכאורה בריאה הוא עולם גבוה יותר מיצירה, אך האמת הוא כן מי שהוא בבחינת חשך ומגביר את עצמו לבחינת אור הוא יותר טוב במעלה כי הוא בחינת עולם העליון שנקרא חשך כמ"ש (תהלים יח, יב) ישת חשך סתרו. וזה ג"כ בחינת זהב הוא בחינת דין וכתוב (שמות כה, יא) זהב טהור מכלל דאיכא טמא ובחינת טהור הוא יותר מבחינת קודש, והוא מפני שבחינת קודש לא היה מעולם בצד השני משא"כ טהור היה בכלל צד השני, ובמלאכים כתיב (בתפילת שחרית) כולם טהורים, ומבואר בספרים מפני כי יש עולם שמכריזין העבירות של בני אדם ומחמת הפגם העושה העון אפילו המלאכים אחר הכרזה צריכין לטבול ולטהר את עצמם משום שהיה בפיהם סיפור הדברים שעשה זה העבירה וזה בחינת טהורים. וזה ג"כ ענין

הפסוק (שמות כ, ז) כי לבעבור נסות אתכם בא האלקים וגו' כי הם אמרו (שם טו) ואל ידבר עמנו אלקים וגו' שלא רצו בבחינת אלקות פן נמות, רוצה לומר שלא יפלו ממדריגתם בעבדות, והשי"ת השיב להם אדרבא ע"ז תעלו במעלה נפלאה כי לבעבור נסות אתכם שתראו להגביר בחינת הטוב ולית נהורא אלא מגו חשוכא. והבין.

תפארת שלמה

זֶהְבֵּי וְכֶסֶף וְנַחְשֵׁת (כה, ג)

אמר הרב **רבינו מאיר [מפרמישלאן] ז"ל**, לרמז כי יש ג' מיני צדקה: א. מי שנותן בריא. ב. מי שנותן כשהוא מיוחד שיש סכנה עליו. ג. מי שמצווה מחמת מיתה שאומר ליורשים תנו כך וכך. וזהו רמזו במדרגותיהם: **"זהב"**, ראשי תיבות: זה הנותן בריא. **"כסף"**, ראשי תיבות: כשיש סכנה פחד. **"נחשת"**, ר"ת: נתינת חולה שאמר תנו.

מרגניתא דרבי מאיר

וְעֵשִׂיתְּ שִׁלְחָן (כה, כג)

וְעֵשִׂיתְּ לוֹ מִסְגֶּרֶת (כה, כה)

אאמור"ר זצוק"ל ה'דברי ישראל' [הרה"ק רבי ישראל ממאדז'יץ] הקפיד גם כן כדרכי אבותינו הקדושים, להיות שורר השקט בעת הנהגת השלחן של שבת. פעם אחת **בפרשת תרומה**, והנה התאספו הרבה אנשים אל השלחן, והיה שאון גדול, אלה מדברים ואלה ממללים, וראשי החסידים רצו להשליך הס, ולא יכלו. אז אמר, כתיב **בפרשה ועשית שלחן וגו' ועשית לו מסגרת**, היינו אם עשית שלחן לפני ה', הוא השלחן של שבת, אזי **ועשית לו מסגרת**, עשו לו מסגרת על הפה, שלא לדבר דברים בטלים, וממצוא חפצך ודבר דבר (ישעיה נח, יג) (ישא ברכה, ליקוטים).

דברי ישראל (החדש), ליקוטים דף שצו

לְעֵמֶת הַמִּסְגֶּרֶת תְּהִיֵּן הַטְּבֵּעֶת (כה, כז)

שמעתי **מכבוד קדושת אדמו"ר זצוק"ל הרב הקדוש רבי ירחמיאל משה [מקאזניץ]** שסיפר, שפעם אחת ראה **הרב הקדוש רבי אלעזר [מקאזניץ] זצוק"ל** את הרב דק"ק גראוואלין, שהיה מתפלל בהתפעלות עצום, ואמר לו הרב הקדוש: ראיתי באיזה ספר, שאסור לעשות באברים חיצונים יותר ממה שיש לו פנימיות, ותיכף אמר לו, זה דוקא במי שיש לו קצת פנימיות, אמנם מי שאין לו פנימיות, על כל פנים יכה ראשו בכותל.

וסיים על זה אדמו"ר הרה"ק ר"מ זצוק"ל מקאזניץ, שזה הוא אשר כתוב בסוף **ספר בית אהרן: לעומת המסגרת תהיין הטבעות**, כפי אשר נסגר בקדושה כן יכול להשתמש בטבעיות.

אמת ויציב (חלק ג')

הרה"ק רבי יוסף ברוך - ה'גוטער יוד' מניישטאט זי"ע (בן הרה"ק בעל ה'מאור ושמש' זי"ע) י' אדר א' תרכ"ז

ביקש לנסוע לארץ ישראל כמו רבו

הרה"ק רבי יוסף ברוך הנקרא 'דער גוטער יוד' מניישטאט רצה ליסע לארץ ישראל והחסידים הפצירו בו שלא יסע, ולא יכלו לפעול אצלו. דיברו עם הרה"ק מצאנו שידבר עם ה'גוטער יוד' ויפעול אצלו. אמר לו הצאנזער רב: "אזעליכע טייערע חסידים, טייערע קינדער, און איר לאזט זיי איבער" - [חסידים יקרים כאלו, בני יקרים, ואתם משאירים אותם]. אמר לו ה'גוטער יוד': "דער רבי איז דאך אויכט געפאהרן אויף די עלטער קיין ארץ ישראל" - [הלא הרבי (היינו הרה"ק רבי משה מלעלוב) גם כן נסע לארץ ישראל בזקנותו]. אמר לו הצאנזער רב: "הו! הו! רבי משה לעלובער, ווער קען זיך צוגלייכן צו רבי משה'לע, דריי יאהר איידער ער איז אוועקגעפאהרן איז ער שוין נישט געוועהן אויף דעם עולם" - [רבי משה מלעלוב, מי יכול להידימות אליו, שלוש שנים בטרם נסע לארץ ישראל כבר לא היה בזה העולם].

כ"ק גאב"ד וואידיסלאב זצ"ל, ירבה תורה (פר' ויגש)

ברכת רביה"ק רבי משה מלעלוב והתנאי של הגוטער יוד

החסיד הנגיד הגביר רבי ידידיה מעיר קשונו היה תמיד מהמסתופפים בצל קדושת הרה"ק רבי יוסלי ניישטעטער הנקרא 'דער גוטער יוד', בן הרה"ק בעל מאור ושמש זצלה"ה, ואשתו היתה דרכה לנסוע ללעלוב להרה"ק רבי משה'לע זצלה"ה. מידי פעם בפעם כשהיתה בלעלוב אצל הרבי התנצלה לפניו שאין לה בן זכר, כי היו לה חמש בנות, ומבקשת שהרבי יתפלל בעדה לבן זכר, כן עבר וחלף זמן זמנים הרבה ולא נפקדה, ואף ששמעה פעם אחת מפיו הקדוש שאין בכחו לפעול בזה הענין כלום, עם כל זה היא באמונתה החזיקה באמונת הצדיקים לא התייאשה מזה, ובכל פעם כתבה בהפתקא שמבקשת שהשי"ת יעזור לה בבן זכר.

פעם אחת כשבאה ללעלוב ומסרה את הפתקא שלה עם בקשתה שתיושע בבן זכר כדרכה תמיד, והרבי אחר שקרא את הפתקא המתין מעט והשיב לה, כאשר שאני משתוקק ליסע לארץ הקודש בכל לב ונפש, לכן באם שתתן לי סכום כסף כך וכך שיספיק לי מזה כל הוצאות הדרך לארץ ישראל, הנני להבטיח לך שבעזרת השי"ת תפקדי בבן זכר בשנה הזאת, אך בתנאי שתסעי לביתך בחזרה ותשאלי לבעלך אם הוא מסכים ליתן סכום כסף אשר הנני דורש. וכששמעה את דבריו הקדושים היתה שמחה ואמרה: רבי קדושי, אני מפחדת מאד כי ידוע לי כי בנים כאלה שבאו בדרך נס ומופת כמעט על פי רוב אינם בסדר גמור. והשיב לה הרה"ק הנ"ל: "הלא איך בין ענקערס אגיטער פריינד",

[הלא אני ידיד טוב שלכם] (פירוש כי הבן זכר יהיה א"ה בסדר גמור).

היא נסעה בחזרה לביתה וסיפרה לבעלה את כל המשא ומתן שהיה לה עם הרבי מלעלוב, והשיב לה בעלה: אני לא אעשה שום דבר עד שאהיה מקודם אצל מורי ורבי בניישטאט לשאול מקודם את דעתו הקדושה, ובלי הסכמתו אין לי מה להשיב, ותיכף נסע לעיר-חדש לרבו הגיטער יוד והציע לפניו את כל דברי הרבי מלעלוב ואת סכום הכסף אשר הוא דורש, והשיב לו רבו הגיטער יוד, שהוא מסכים לזה שיתן לו את סכום הכסף אך שתדבר עם הרבי מלעלוב בתנאי גמור שיהיה להבן זכר הנולד אריכות ימים. ובעלה הנ"ל בא בחזרה לביתו ואמר לאשתו שרבו הגיטער יוד הסכים לזה אך שתדבר עם הרבי מלעלוב בתנאי שיהיה להנולד אריכות ימים.

וכך הוה, היא נסעה להרבי מלעלוב ונתנה לו את סכום הכסף ואמרה לפניו את התנאי של אריכות ימים להנולד, ועל זה השיב לה הרבי מלעלוב שהוא מבטיח לה שכל זמן שהוא יהיה בירושלים עיה"ק, כל יום ויום יהיה נחשב להנולד שנה, יום לשנה, והוסיף שהוא בעצמו יבוא לקשונו להתפלל שם, והנה הרבי מלעלוב בא לעיר קשונו והתפלל שם ובעת התפלה היה דבר פליאה גדולה שהיה מתפלל ברעש גדול עד שחשבו כי הכתלים של הבית רועדים, כל כך היה הרעש בעת התפילה. אחר התפילה קודם שנסע קרא לר' ידידיה ולאשתו וכיבדם ביין שרף וליקער, ואמר להם מזל טוב. והוסיף שהיתה לו עבודה קשה בענין הזה, ובעזה"י הצליח בזה. אח"כ תיכף נסע ר' ידידיה לרבו הגוטער יוד וסיפר לו את כל הענין, ואמר הסבא קדישא הגיטער יוד: אמת, שמכיר אני הרבי הקדוש מלעלוב אבל לא ידעתי את רב כחו בקדושה. והגיטער יוד כיבד אותו ביי"ש וברכו בברכת מזל טוב. ואז נולד להם את הרב הלמדן החרוף ובקי הגביר ר' ישעיה קשונו ז"ל.

וכאשר שהרה"ק רבי משה'לע לעלובער היה בסך הכל בארצו הקדושה שבעים יום, ובעיה"ק ירושלים ת"ו חי חמשה וחמישים יום, גם הרה"ק רבי ישעיה הנ"ל חי חמשה וחמישים שנה כהבטחתו הסבא קדישא מלעלוב יום לשנה, זי"ע.

גנה"צ רבי אריה מרדכי רבינוביץ זצ"ל רבה של בני ברק, זכותא דאברהם

עם רעהו רביה"ק רבי משה מלעלוב בצל רבם הרה"ק רבי ישעיה מפשעדרבו זי"ע

סיפר כ"ק רבינו ה"ברכת משה" זי"ע, שבחצר חסידות חאנטשין (שצדיקיה היו נכדי ה'גוטער יוד' מניישטאט) היו מספרים שני דברים. האחד, שהרה"ק רבי יוסף ברוך - ה'גוטער יוד'

מניישטאט זי"ע וזקנו רביה"ק רבי משה מלעלוב זי"ע נסעו להסתופף בצל קדשו של רבם הרה"ק רבי ישעיה מפשעדרבו זי"ע.

בהקשר לתקופת שהותם של רביה"ק רבי משה מלעלוב ורעהו ה'גוטער יוד' בצל הרה"ק ר"י מפשעדרבו סיפר רבינו ה"ברכת משה", שהרה"ק רבי ישעיה מפשעדרבו הורה פעם לבעל התפילה בבית מדרשו שימתין מלהתחיל את תפילת "חזרת הש"ץ" עד לאחר שהם יסיימו להתפלל את תפילת ה"שמונה עשרה" שלהם. לאחר שהביעו את דעתם בפניו שאין הדבר נוח להם מכך שהחזון ממתין להם אמר להם רבי ישעיה בזה"ל: "וועט איר שווייגן איז גוט, אויב נישט, וועל איך אייך מפרסם זיין" - אם תשכילו לשתוק ולא להתרעם על כך הרי טוב, כי אם לא תסכימו לכך הרי שאז אפרסם את טיבכם בעולם ושוב לא תוכלו להסתיר את צדקתכם הגדולה מזולתכם.

וכל זמן שרביה"ק רבי משה מלעלוב היה בחו"ל לא רצה ה'גוטער יוד' להנהיג את העדה, כי אמר שכל זמן שרבי משה מלעלוב כאן הרי שהוא הרבי והמנהיג, ומסתבר שרבי משה מלעלוב היה מבוגר מהגוטער יוד לכל הפחות בעשר שנים.

הדבר השני שהיו מספרים בחאנטשין, שהרה"ק רבי משה מלעלוב והרה"ק ה'גוטער יוד' ישבו פעם האחד על יד השני, ורבם הרה"ק רבי ישעיה מפשעדרבו התבטא עליהם שהם שניהם יש להם 'ארץ ישראל קעפ' - [ראשיהם משל ארץ ישראל].

ואכן רבי משה מלעלוב הגיע לארץ ישראל, וה'גוטער יוד' אף הוא היה בדעתו לנסוע לארץ ישראל וכבר מכר את ביתו וכל התכולה שהיתה בו, ומכר את כל חפציו וארזו את מלבושיו ושאר הדברים הנחוצים לדרך בתוך תיבות גדולות, וכבר יצא מביתו והחל במסע מיוחד לארץ ישראל, אך בהגיעו לפאדגוש' [פרבר העיר קראקא] לא יכול היה להמשיך בנסיעה בעקבות מלחמה שפרצה אז שבנסיבותיה נאלץ לחזור לביתו שבעיר ניישטאט שם נסתלק כעבור זמן.

והיה רבינו ה"ברכת משה" מספר ומעלה מזכרונו, שבתקופת שהותו ב'קראקא' ראה את התיבות הגדולות של ה'גוטער יוד' שעדיין היו מונחים בתוך חצרו של אחד מתושבי 'פאדגוש', זאת למרות שהם היו כבר ריקים כי כבר לא היו בתוכם אותם מלבושים שהתכוון לבוא עמהם לארה"ק.

הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א, גליון אוהל מועד (246) פרשת תרומה תש"ו

הצדיק הדור מעלה את כל התפילות והתורות

סיפר לי הרה"ח ר' חיים שמואל וואלהענדלר, מאד חרה להרה"ק מחענטשין כששמע

מדברים שזקינו **הגוטער יוד** לא היה יכול ללמוד, וסיפר שפעם אחת היה **הרה"ק מצאנז** בניישטאט עם ב"ג הגה"צ ר' יודעל קאמינער ז"ל, והתווכחו בבית המדרש בהבנת פשט באיזה תוס', בתוך הדברים נכנס הגוטער יוד וראה שמפלפלים בדברי תורה, אמר להם: זמן תורה לחוד וזמן תפלה לחוד, אמר לו הרה"ק מצאנז: אין מתפללין אלא מתוך הלכה פסוקה [וכיון שאינו יודע הפשט אינו יכול לעמוד ולהתפלל], אמר לו הגוטער יוד: "נא", פירוש,

שיראה לו איפה מוקשה. הראה לו הרה"ק את התוס', אמר הגוטער יוד: "אנו לערין מיר קודם גמרא און נאך דעם רש"י און נאך דעם תוס' [-אנו לומדים קודם גמרא ואח"כ רש"י ואח"כ תוס'] והתחיל ללמוד הגמרא, (הרה"ק מחענטשין הראה איך ששם זקינו אצבעותיו על הגמ' וכה למד כשהזיו אצבעותיו על השורות) ואחר כך הרש"י ובאמצע לימודו את הרש"י קפץ הרה"ק מצאנז שכבר נתחוויר לו התוס', אחר כך כשהלך הרה"ק מצאנז משם שאל אותו ב"ג ר' יודעל

למה שאלתם את הגוטער יוד הלא היה יכול להשאר באמצע הענין בלי אפשרות להמשיך הענין, אמר לו הרה"ק מצאנז: איתא, שתורה ותפלה בלא דחילו ורחימו לא פרחית לעילא, "ווי ווער לערענט היינט תורה לשמה" [-איפה יש מי שלומד היום תורה לשמה], על כן כמו שכל התפילות באים אל הגוטער יוד שיעלה אותם דהוא צדיק הדור, כמו כן באים אליו כל התורות שיעלה אותם, "און ער איז זיי מעלה במעלה" (ממילא הוא גדול בתורה) (שיח זקנים (חלק ב')

ילקוט הליכות ועניינים הנוגעים למעשה

קורע בשבת

נערך ע"י הרה"ג רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א - רב ומו"צ בקהילתנו

א. בגדר איסור קורע.

א. כתב השו"ע [סימן שמ ס"ג] אין קורעין את הנייר מפני שהוא כמתקן כלי.

ב. משמע מדברי השו"ע שאיסור קריעת הנייר בשבת אינה אלא מדרבנן, וביאר בשו"ע הרב [שם ס"ז] דאיסור קורע מן התורה הוא דווקא בקורע ומפריד גופים רבים שנתחברו, כגון בגד הארוג מחוטים הרבה, אולם הקורע את הנייר שהוא גוף אחד כחתיכת עור אין בו משום איסור קורע אלא איסור דרבנן שנראה כמתקן כלי.

ודעת המשנה ברורה [שם בבה"ל ד"ה אין שוברין] הוא דמן התורה אין איסור קורע אלא כשצריך לשני חלקי הנייר, וצריך רק לחלק אחד, איסור קריעתו אינו אלא מדרבנן. [בביאור הלכה שם דחה את דברי בעל שו"ע הרב על פי מה דאיתא בירושלמי דבקריעת עור יש איסור תורה ועור עשוי מגוף אחד, ובשו"ת חלקת יעקב ח"ג סק"ג יישב את דברי השו"ע הרב דנמצא לשון אחר בירושלמי, שבעור יש רק איסור תורה דמחתך ולא משום קורע. בשו"ת אז נדברו ח"ב סל"א כתב דהמציאות הוא שניירות שלנו עשוי מגופים רבים מחוברים ולפי זה גם לדעת שו"ע הרב יש בקריעתם איסור תורה והניח בצ"ע, מאידך העיר הגרי"ד רוטמן, שאינו רואה כל תמיהה בדברי שו"ע הרב, דניירות בזמן הרב נעשו גם כן באותו אופן וצורה כבזמנינו, ועליהם כתב שאינם בגדר גופים מחולקים אלא כגוש אחד, דלשיטתו איסור קורע מה"ת הוא דוקא בכמה גושים נפרדים כגון כמה ניירות שחברו יחדיו].

ג. כתב המשנה ברורה [שם סקמ"א] דהחותר את הנייר ומקפיד גם כן על המידה ניתוסף בו גם כן איסור תורה דמחתך.

ב. האם מותר לחתוך נייר טואלט או צמר גפן בעת הצורך.

א. החותר גלילי נייר טואלט, אם חותר כמה חתיכות ורוצה להשתמש בכלום, לדעת

המשנה ברורה, יש בזה איסור תורה דקורע, וכשחותך גם לפי הסימון ניתוסף בו גם איסור מחתך, ואם חתך רק חתיכה אחת ולא במקום הסימון עבר על איסור דרבנן מפני שהוא כמתקן כלי.

ב. אם אין לו נייר חתוך, וצריך לנקות בהם גופו מדבר טינוף, אזי כיון שיש בו משום נקיות וכבוד הבריות, כתבו הפוסקים דמי שאירע לו כן, יקרע הנייר דרך שינוי כגון שיחזיק הנייר במרפק ויקרע, או כלאחר יד, או שלאחר הקינוח ישליכנו לאסלה ואם יקרע על ידי שטיפת המים אין בזה משום קורע. [שו"ת חלקת יעקב ח"ג סק"ג, ציץ אליעזר ח"א ס"ל, חוט שני ח"א ע' קמ"ב].

ג. צמר גפן, כתב בשו"ת מנחת יצחק [ח"ד סמ"ה] דאיסור לתלוש חתיכה ממנה בשבת, משום איסור קורע, כיון שכל הצמר גפן מחובר יחד, ואם מכוון לחתוך גם לפי המידה ניתוסף בו איסור מחתך, ובשו"ת ציץ אליעזר [ח"ג סמ"ה] כתב שאין לאסור בזה משום קורע, כיון דאינו נחשב לדבר המחובר. [וכן הובא בשש"כ פל"ה הערה מ"ח בשם הגרשז"א]. ודע, דגם לדעת המתירים, הוא דווקא בעת הצורך ובדיעבד שלא הכין מערב שבת, אמנם לכתחילה צריך להכין צמר גפן חתוך מערב שבת.

ג. פתיחת מעטפות.

א. לדעת הפרי חדש [י"ד סימן קיח] יש בזה איסור תורה. [והובאו דבריו בביאור הלכה שם ד"ה הנייר, והובא שם דלשאר פוסקים האיסור מדרבנן].

ב. והגם שכמה מגדולי פוסקי דורינו רצו להקל בזה באופן שקורע המעטפה דרך השחתה וקלקול [ע"פ דברי התוספתא שהביא המ"ב בסימן שי"ד סק"ה, והובא דבריהם בשש"כ פכ"ח הערה ט"ו מהגרשז"א, ובחוט שני מהגר"נ קרליץ עקמ"ה] מכל מקום מסקנת הפוסקים שאין להקל בזה אלא במקום צורך גדול כגון לצורך רפואה וכיוצא בזה.

ג. ולכן אלו שמחלקים הזמנות במעטפות סגורות או שההזמנות דבוקים במדבקה יש להם להיזהר לפתחם מערב שבת כדי שלא להכשיל בני אדם בכך.

ד. דפי ספר הדבוקים.

א. אם הם מחוברים לגמרי שלא נחתכו עדיין בבית הדפוס, אסור לחתכם מן התורה, משום מכה בפטיש. [ביאור הלכה ד"ה וחיוב סו"ס ש"מ].

ב. ואם נדבקו על ידי דבק או לכלוך שלא במתכוין, מותר לפתחם ולהפרידם בנחת, ואין בפתיחתם משום איסור קורע. [מ"ב שם סקמ"ה].

ג. אם נדבקו הדפים במקום האתיות, ובהפרדת הדפים יכול לבוא למחיקת אותיות, אסור להפרידם. [מ"ב שם].

ד. וכן אסור להפריד הדפים כשנדבקו בצורה חזקה, ועל ידי הפרדת הדפים יהיה נחסר מעט מעובי הנייר, דבאופן זה חשיב קורע, ובפרט שהוא גם מתקן בכך. [שש"כ שם הע' ה].

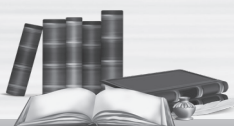
ה. האם יש בפתיחת אריזות משום איסור קורע.

א. לכתחילה ראוי ונכון לפתוח כל סוגי האריזות למיניהם מערב שבת, אמנם אם שכח לפתחם מערב שבת, מותר לפתחם בשבת דרך קלקול, ואין בזה משום איסור קורע. [על פי דברי התוספתא הו"ד במ"ב סימן שיד סק"ה, שמתר לקרוע את העור שעל פי החבית לצורך שתיית היין, שש"כ פ"ט י"ב].

ב. בספר חוט שני [ח"א עקמ"ד] כתב לאסור פתיחת אריזות בשבת אלא אם כן יקפיד להשחית את האריזה בעת פתיחתה באופן שתיכף יצא מכלל שימוש. [והביא שם מהחזון איש סו"א ס"ק יג דיש לחלק בין ציורים הנזכרים למעלה לדברי התוספתא, דבקורע את העור מעל פי החבית, אינו נשאר העור ראוי לשום דבר, מה שאין כן במארזי המאכל כגון אריזות ממתקי הילדים או שקיות חלב וכיוצא בזה שלאחר פתיחתם ממשיכים להשתמש בהם].

במוצאי יום מנוחה

סדר מוצאי שבתות ההורף תשפ"ד

השבוע פרשת תרומה, לומדים: סימן שי"ח סעיפים ו' - ז'

ברכת מזל'א טבא וגדיא יצה

בלב מלא שמחה וגילה, בקול צהלה ורנה, בהדרת כבוד, תבנה שפתינו בהלל והודיה לשגר בזה ברכתנו המאליפות מעומק וחדותא דליבא מזל'א טבא וגדיא יאה קדם

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ולחשו הרה"צ ר' יעקב אורי שליט"א לרגל שמחת הולדת הנכדה הגינה בת אצל בנו נכדו הרה"צ ר' גרשון בידרמן שליט"א והברכה את למחותנו כ"ק אדמו"ר משא"ר שליט"א אשדוד י"ה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא שמחת הקידושא רבה בשב"ק בביהמ"ד שא"ר רח' יהודה הנשיא אשדוד

ברכת מזל'א טבא וגדיא יצה

ברגשי כבוד ויקר נשגו בזה מלא הטנא ברכות מאלפות ומרובבות קדם

כ"ק אדמו"ר מלעילוב בראנוביץ שליט"א

ולאחיו חתנו ידידנו הנכבד הרה"צ ר' יהודה לייב קאפ שליט"א לרגל שמחת הכנס נכדו בנו יניק וחכים כמר שמעון נתן נטע נ"ו לעול תורה ומצוות י"ה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מזל'א טבא וגדיא יצה

ברגשי כבוד ויקר נשגו בזה מלא הטנא ברכות מאלפות ומרובבות קדם

כ"ק אדמו"ר מספינקא שליט"א נ"ו

לרגל שמחת הכנס בנו יניק וחכים כמר דוד ישכר שלמה נ"ו לעול תורה ומצוות י"ה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא שמחת הבר מצוה ביום שני באולם שעי"י ב"ס גור רח' בן זומא 7 ב"ב לידדי ומכרי אשמה לראתכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית הזמנת פרטיות לא נשלחו כלל

ברכת מזל'א טבא וגדיא יצה

ברגשי כבוד ויקר נשגו בזה מלא הטנא ברכות מאלפות ומרובבות קדם

כ"ק אדמו"ר חתן רבינו זצוק"ל

ולחשו הרה"צ ר' יעקב אורי שליט"א לרגל שמחת הולדת הנכדה הגינה בת אצל בנו נכדו הרה"צ ר' גרשון בידרמן שליט"א והברכה את למחותנו כ"ק אדמו"ר משא"ר שליט"א אשדוד י"ה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא שמחת הקידושא רבה בשב"ק בביהמ"ד שא"ר רח' יהודה הנשיא אשדוד

ברכת מזל'א טבא וגדיא יצה

נדבת ידידנו הנכבד, מחשובי אנ"ש, העומד לימינו במסירות נפלאה מידי שבוע בשבוע

הרה"ח ר' צבי קורנבליט שליט"א

י"ר קול עדתו בתי עלית מוסיסי בת מדרשו זמלא דבי ששען ולאביו ידידנו הנכבד, מחשובי ומפארי אנ"ש הרה"ח המפואר ר' ברוך יצחק שליט"א נבא מסור בבית מדרשו בית ברוך יוסלים

לרגל שמחת הכנס בנו נכדו יניק וחכים

כמר שמעון נתן נטע נ"ו לעול תורה ומצוות י"ה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא שמחת הבר מצוה אי"ה ביום חמישי באולם שעי"י שמחה רח' פחד יצחק 5 ביתר עלית לידדי ומכרי אשמה לראתכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

יוסף ה' עליכם ועל בניכם

ברכת מזל טוב חמה ולבבית נשגו בזה לידדי הנכבד והנעלה האי גברא יקרא, איש האשכולות ורב תבונות העושה צדקות נפלאות ונצורות, היקר שבערכין איש חי ורב פעלים שמו מפוארים הנודע לשם ולתהילה, נעים הליכות ומאיר פנים לכל אדם, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, משכיל אל דל, ליבו פתוח כאלם לזולת, שמו הטוב הולך לפניו, חכם לב יקח מצות, מוקיר ורחים רבנן, טוב שם משמם טוב, קובע עיתותיו לתורה, הרבני הנגיד

הרה"ח ר' יוסף אליעזר איצקאוויטש שליט"א

בארא פארק לרגל שמחת הכנס בנו יניק וחכים כמר חיים ישע העשיל נ"ו לעול תורה ומצוות י"ה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא המבדק בלב הפצה אהרן לוסטיג

משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ומו"ל גליון אהל מועד

ברכת מזל'א טבא וגדיא יצה

נדבת ידידנו הנכבד, מחשובי אנ"ש, העומד לימינו במסירות נפלאה מידי שבוע בשבוע

הרה"ח ר' נחמן ברוך בלעדי שליט"א

לרגל שמחת נישואי בנו החתן המופלג בתור"ש עדין לגדולות כליל המעלות והמיות הבה"ח דוד ח"ו מחשובי חבורת הבהורים ומבחי חברי מפעל התורה חביבותא דרבי שמעון עב"ג הכלה החשובה תח"י בת ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' חיים גולדברג שליט"א

י"ה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא שמחת האופרוף בשב"ק בבית מדרשינו "תפלה למשה" לעילוב - אלעד שמחת החתונה ביום חמישי באולם גולדן סקיי ביתר עלית לידדי ומכרי אשמה לראתכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מזל'א טבא וגדיא יצה

נדבת ידידנו הנכבד, מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' נח זיידא שוורץ שליט"א

ולאביו ידידנו הנכבד, מחשובי ומפארי אנ"ש הרה"ח המפואר ר' עמרם יוסף שליט"א לרגל שמחת הכנס בנו נכדו יניק וחכים כמר שמעון נתן נטע נ"ו לעול תורה ומצוות י"ה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא שמחת הבר מצוה אי"ה ביום רביעי באולם אבני חן רח' יסוד העבודה 10 ביתר עלית לידדי ומכרי אשמה לראתכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מזל'א טבא וגדיא יצה

נדבת ידידנו הנכבד, מחשובי אנ"ש

הרה"ג ר' חיים הירשמן שליט"א

ולחשו ידידנו הנכבד האי גברא רב המחקר הדגול, ידיו רב לו בתורה וחסידות מקים אלהל של תורה, הנודע לשם ולתהילה בשדה החינוך העומד לימין גליונו במסירות נפלאה, מחשובי ומפארי אנ"ש

הגה"ח ר' מרדכי לייב גלבשטיין שליט"א

נעלה ת"ח ב"ח משה ב"ב לרגל שמחת נישואי בתו נכדתו הכלה החשובה תח"י עב"ג החתן המופלג בתורה וירא"ש ובמסירות טובות עדין לגדולות

הבה"ח אהרן הכהן רוזנפלד ח"ו

בן הרה"צ ר' יהושע העשיל הכהן שליט"א בן הגה"צ ר' אשר הכהן שליט"א בן כ"ק אדמו"ר מפניסק קרלין זצוק"ל חתן הרה"ח המפואר ר' ישראל קאפ זצ"ל פאר עדתנו

י"ה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת החתונה ביום ראשון באולם ארמונות חן (שוהם) ב"ב לידדי ומכרי אשמה לראתכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית

גיליון זה נדבת

האי גברא רבא ידיו רב לו בתורה וחסידות, פאר מקדושים, בר אוריין ובר אבהן, פטרון בית מדרשו הגדול ה"ה

נש"ת הרה"צ רבי נחמן רוטנר-ווייס שליט"א

רב ביהמ"ד ברעזיק - ב"ב לעילוי נשמת אביו הרה"ח המפואר ר' יצחק אברהם זצ"ל בן הרה"ק

רבי נחמן מברעזיק זיע"א

נלב"ט ע"ט אדר תשל"ט ת.נ.צ.ב.ה.

ברכת מזל'א טבא וגדיא יצה

ברגשי כבוד ויקר נשגו בזה מלא הטנא ברכות מאלפות ומרובבות קדם

הרה"צ רבי בן ציון חיים ברנשטיין שליט"א

חתן כ"ק אדמו"ר מרש"צ הכהן זצוק"ל חתן כ"ק מרן האדמו"ר הברכה משה זיע"א ולאביו ידידנו הנכבד

הגה"ח רבי ישעיהו אשר שליט"א

לרגל שמחת נישואי בתו נכדתו הכלה החשובה תח"י עב"ג החתן המופלג בתור"ש עדין לגדולות כליל המעלות והמיות הרב ישראל שלמה שליט"א עב"ג הכלה החשובה תח"י בן ידידנו הנכבד

הרה"צ רבי דוד משולם פייש שיינפלד שליט"א

גאב"ד קרית הרצוג ב"ב נכד כ"ק מרן אדמו"ר רבי אברהם שלמה מלעילוב זצוק"ל י"ה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת החתונה ביום שלישי

באולם היכלי מלכות בבני ברק לידדי ומכרי אשמה לראתכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית הזמנת פרטיות לא נשלחו כלל

נדבת ידידנו הנכבד

הרה"ח אברהם משה קראוס שליט"א

אבד"ק וואגאש

ליוכי הרבים

וזכות יזכי הרבים וזכות של רבוה"ק זיע"א יעמוד לו ולמשפ' להתברך בכלמלי דמיטב שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ונחת מכל יוצ"ח

ברכת מזל'א טבא וגדיא יצה

נדבת ידידנו הנכבד, מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' יוסף ארנברג שליט"א

לרגל שמחת הכנס בנו יניק וחכים כמר מנחם מנדל נ"ו לעול תורה ומצוות י"ה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא שמחת הבר מצוה אי"ה ביום שלישי באולם מ'רס' רח' הרב לנדא 2 בני ברק לידדי ומכרי אשמה לראתכם משתתפים בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני נא לראות הזמנה זו כאישית